

Latweefchu Awises.

59. gada-gahjums.

Nr. 4.

Trefchdeenā, 23. Janwarī (4. Februārī).

1880.

Redaktora adrese: Pastor S. Weide, zu Neuhausen pr. Hasenpöth, Kurland. — Ekspedizija Westhorn k. grahmatu-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eefšjemehm. No ahršjemehm. Wisjamafahs finās. Semtohpiba un šaimneeziba. Tehwa brahla testamente. Rahdi wahrbi par nahtameem dšedafchanas-swehtkeem. Mihto Wisdegun! Naudas-papihru zena. Sabibas- un pretšchu-tirguš. Vinu zenas. Drupas un drufstas. Wahrdu-mihtlas atminā. Tautas dšefmas. Atbilbes. Sludinafchanas.

No eefšjemehm.

Behterburga. Muhsu Kungs un Keisars ir, kà „Wald. wehst.“ šino, swehtdeen, 13. Janwarī, šawā preekščā laidis — šarp ziteem — Kurfemes gubernatoru, geheimrahtu von Lilienfeldt'u.

— 31 šehlfirdigahs mahfas ir 9. Janwarī pa dšelszēlu nobraufšas us Poltawas gubernu, tur palihdšigu rohku sneegt, ka war isbeigt dšeritifa-sehrgu, kas tur pahrlēkam dauds upuru prašahs. Ari 8 dakteri un 1 feldšcheris ir us turen nobraufšchi.

— Kreewu walsti 1879. gadā zaur uguns-grehkeem notikufcho šlahdi aprehkina, kà „Wald. wehstn.“ šino, us 80 milj. 85 tuhšt. 658 rubleem. Wissemē dedsa 228 reišas, un padarija šlahdes par 991 tuhšt. 280 rubl., Kurfemē 130 reišas, ar šlahdi par 204 tuhšt. 362., un Igaunijā 68 reišas, ar šlahdi par 573 tuhšt. 775 rubl.

Finanzministrera lgs ir isrehkinajis, zil leelas 1880. gadā buhs Kreewijas walsts eenahšchanas un isdohšchanas. Tahdu eenahšchanas- un isdohšchanas rehkinumu nosauz par budšchetu.

A. 1880. gada eenahšchanas.

1) No galwas - naudas un grunts nodohšchanahm	118 milj.	870 tuhšt.	175 r.
2) „ andeles	14	499	400
3) „ dšehreeneem	225	312	680
4) „ fahls akzises	11	350	700
5) „ tabaka akzises	14	27	—
6) „ zuktura akzises	5	132	—
7) „ tulleš	88	544	—
8) „ štempeta papihreem	12	818	—
9) „ kreeposta-teefas un kanzelejahm	7	317	—
10) „ pafehm	2	900	—
11) „ kugofchanas	—	682	—
12) „ dšelszēlu bitetehm un prezehm	8	—	—
13) „ šhofejahm	—	278	868
14) „ daščadahm makfašchanahm	4	825	546
15) „ kalnu-raftawu regaljahm	—	834	933
16) „ naudas kaltuwes	4	281	701
17) „ pasta	13	376	63
18) „ telegrafeem	6	995	500
19) „ krohna semneekem un wateneekem us krohna grunti Baltijā	—	683	537
20) „ muišchu un zitu obroku arentehm	5	620	13
21) „ domeau semes pahrdohšchanas	4	739	356
22) „ mešča pahrdohšchanas	11	140	912
23) „ kalnu-raftawas	3	619	901
24) „ dšelszēteem	2	769	548
25—34) „ krohna kapitāla rentehm u. t. p.	49	781	15

35) no Trans-Kaukafijas	9	15	200 r.
36—41) „ eenahšchanas, kas naw eepreekšč nosafamas	25	963	225
42) „ atmakfašchanahm us dšelszēla kapitāla	13	73	791
Eenahšchanas pawifam: 666 milj. 452 tuhšt. 434 r.			

B. 1880. gada isdohšchanas.

1) Walsts parahdi:			
a. preekšč makfašchanas par walsts aishnemumeem	130 milj.	710 tuhšt.	360 r.
b. par dšelszēlu obligazijahm	40	827	141
2) preekšč augštateem walsts eestahdijumeem	2	323	675
3) „ šinoda	10	280	625
4) „ Keisaristas pils ministerijas	9	194	24
5) „ ahriku leetu ministerijas	3	440	309
6) „ kara ministerijas	189	669	862
7) „ juhras ministerijas	28	546	994
8) „ finantšchu ministerijas	76	712	219
9) „ domeau ministerijas	18	674	80
10) „ eefšchigu leetn minist.	58	967	190
11) „ apgaismofchanas min.	16	760	376
12) „ zēlu ministerijas	11	474	328
13) „ justizes ministerijas	16	481	548
14) „ walsts kontroles	2	278	104
15) „ walsts kehwnitšchu pahrwaldes	—	847	157
16) „ Trans-Kaukafijas žiwilpahrwaldes	8	31	492
17) „ truhkuma no gaidamahm eenahšchanahm	2	—	—
18) „ isdohšchanas, kas naw eepreekšč nosafamas	25	963	225
19) „ ahrlahrtigas isdohšchanas preekšč dšelszl. kapit.	13	73	791

Išdohšchanas pawifam: 666 milj. 256 tuhšt. 500 r.

Kad falihdšinam šchi gada budšchetu ar 1862. gada budšchetu, tad atroham, ka šchi gada budšchets wairak, nekā ohtitil leels, jo minetā 1862. gadā tilai bij šahdi 285 miljoni rubl. eenahšchanas un šahdi 295 milj. rubl. isdohšchanas. Tagadejais leelakais budšchets leezina, ka Kreewijas spēhki augdami aug. — No šchi gada budšcheta waram beidšoh redseht, ka Kreewu-Turku karšč, kas mums til dauds makfajā, newareja us ilgu laiku šatrhžinaht walsts finanžes, jo eenahšchanas ir par 165 tuhšt. 934 rubleem leelakas, nekā isdohšchanas.

Jelgawa. Žetortdeen, 17. Janwarī, pašā rihta agrumā muhs istrauzeja uguns-grehks: Stephany'a uhdens-sudmalas, pee šiwju-tirguš, šahweja leesmās. No šam uguns zehlees, nau šklaidri šinams. Šai gan uguns-dšehfeji drihs bij šlahst, un uhdena ari turpat deewogan, tad tomehr wifas sudmalas palika ugunim par laupijumu. Šlahde, kà dširdam, esoht leela; jo ir šadedšis pulka miltu un 1000 puhru kweefchu. Sudmalas bij pilšehta ihpaščums. Wehl peektdeen uslahpa beest duhmi is muhru drupahm. Ari šprizes-namš, kas turpat blakam, tizis no uguns drufstu apšlahdehts.

Zehlabstaté par pastmeisteri iswehlehts lihdsfchinigais Saldus pastmeisteris Kōlpin'a kgs, un wina weetā par Saldus pastmeisteri — Jelgawas gubernas-pastkantora wezakais ekspeditoris Wegner'a kgs.

Uf **Rihgas** semkōpibas istahdi peemeldejuschees jau til daudis dalibneeku, ka fahloht ruhmes peetruht, un jadohmajohht, kā ruhmi paleelinaht; fchi gada istahde buhschoht daudis prahwaka buht par preekschejam Rihgas istahdehm. Ari no kahdas pufes teef peeprafihhts, lai komiteja pagarinatu istahdes laiku, jo ar 10 deenahm ween nepeeteekoht, — waijagohht masakais 3 nedelas laika preeksch tahdas burfchas. Peeprafitajs atfauzajs uf Warfchawas istahdi, preeksch kuras atwehlehts 3 nedelas laika.

Beidsamais Widsemes muischneeku konwents. Schis konwents bij fapulzejees preeksch seemas-swehtkeem; is konwenta spreedumeem sinofim zeen. lofitajeem ihsumā tohs, kas preeksch mums leekahs esohht jo fwarigi un wehrā leekami.

1) Seminarijas direktoru fungu lohni apspreeschoht nospreeda ifgadus peelikt pee lohnes draudses-fkohlota ju seminarijas direktoram 200 rubl. un Latweeschu pagasta-fkohlota ju seminarijas direktoram 500. rubl.

2) Widsemē esohht daschās weetas eeradums, ka wezaki nemoht behrnus lihds uf krohgu. Uf Widsemes laufskohlu pahrwaldes luhgshanu konwents luhdja muischneezibas preekschneekus, lai isgahdā no waldbibas kahdu nosajijumu, kas pagasta-wezakeem dohd fwehku, behrnus ne wis ween israidihht ahrā is krohgeem, bet ari uslikt naudas-strahpi wiseem, kas behrnus nem lihds uf krohgu.

3) Komisija tapa eezelta, lai gahdā par weselibas kohpshanu; lai p. p. katra draudse taptu peespeesta, peenemt draudses ahrstu.

4) Komisija tapa eezelta, lai fastahda preeksch landtaga preekschlikumu par fchofejas taisfshanu no Moisekiles uf Bernawu.

5) Konwents atfina par waijadfigu, luhgt waldbibu, lai dohtu naudu, ka liweekstes upi, Zehsu apriaki, waretu eetaifihht preeksch kugofshanas.

6) Par dselzakeem spreeschoht konwents atfina, ka esohht waijadfigs dselzeksch, kas faweeno Widsemes seemela datu ar deenwidus datu, jo zitadi panihlshoht til lab leelgruntneeku, kā ari masgruntneeku fainneezibas. Konwents nospreeda fchini leetā eefneegt rakstu Wisangstaki eezeltai dselzeku-ismekleschanas komisijai.

7) Kad nu meera-teesneschu eeweschana Baltijas gubernas gaidama, konwents eezehla komisiju, lai fastahda, kahdam leetas pratejam peepalihdsoht, preekschlikumus, kas fihmejajs uf fchim brihsham pastahwofcho teefu- un likumu pahrgrohshichanu.

8) Par semes-polizejas stiprinashanu bij konwentam eefneegti kahdi 3 projekti un preekschlikumi: weens no komisijas, kas tapa eezelta uf beidsamo landtagu, ohtrs no Widsemes gubernatora kga par eewedameem polizejas jahtneekeem uf semehm, un treschais no Kursemes riterfshastes par „polizejas apgabala preekschneekem.“ Konwents dohmaja, ka par scho preekschmetu wareschoht fiklaki spreesht — pehz meera-teesneschu eeweschanas. Bet kad nu konwents polizejas stiprinashanu uf semehm atfina par waijadfigu, tad nolehma:

a) scho leetu nodohht fchim brihsham komisijai, lai fakrahj materiālu, un tad to leetu leel preekschā landtagam.

b) Gubernas waldbibai likt preekschā deht apstiprinashanas kahdu pagaidu-likumu, kas fa-eet kohpā ar pastahwofcheem likumeem, un tamdeht buhtu tuhlt eewedams.

9) Par riterfshastes delegatu komisijā preeksch semneeku leetahm tapa eewehlehts hosgerichtetes presidents A. von Sivers'a kungs.

10) Tagadejee pagasta likumi tikai ir pagaidam dohti. Gelschleetu ministera kgs bij usajzinajis komisiju preeksch Widsemes semneeku leetahm, lai likumus gruntigi rewideere un waijadfigahs pahrgrohshichanas peefihmē, ka fchee pagaidu-likumi taptu preekschā likti walstis-padohmei deht galigas apstiprinashanas. Pahrgrohshichanas, kas no Widsemes riterfshastes komisijas un komisijas preeksch semneeku leetahm ir atfihhtas par labahm un waijadfigahm, pahrspreesch, kā weetneeku flaitis fastahdams; nosafa, ka lihdsbalfoshchanas teefiba nahlahs wiseem pilnōs gaddōs stahwofcheem un pee pagasta peederigeem grunts ihpafschneekem un nodalitas grunts nohmneekem, kureem naw masak kā 10 dahldeeri semes (fainneeki); un beidsohht eewehro weetneeku teefibu pee nodohshichanu apspreeschanas jeb uslikshanas.

Uf **Baltisfchortas** sino no 9. Janwara, ka turenēs juhrneeku-fkohlā esohht 16 fkohlenu; 15 no wineem esohht waijadfigo laiku bijuschi uf braukshahanam; wehl 6 esohht meldejuschees, bet bijuschi ja-atraida, tamdeht ka nebij braukuschi uf juhras.

Masfawa. Sino, ka ihpafcha komisija ir ismeklejufti to wilzeenu, kura 19. Nowemberi muhsu Kunga un Keifara pawadoni

brauza, un kas tika zaur eksplofiju apsfahdehts, un atradusi, ka tas bagaschas-wagons ir pawifam fa-ahrdihhts. Bes tam ir 7 pasascheeruwagoni tā fapohstiti, ka preeksch wina fataifishchanas waijadfigi 10 tuhft. rublu.

Grodna. Skohla preeksch lauku-fchandarmeem (урядники), ta pirmā Kreewijā, ir 31. Dezemberi p. g. atfahhta Grodnas pilsehta.

Saratowas pilsehta-walde bij eefneegusi luhgshanu waldbibai, lai wina atwehletu kahdu naudas-palihdsibu, ka waretu Wolgas-upi pee Saratowas pataisiht dsilaku, kā waijadfigs preeksch kugofshanas. Tagad nu sino, ka luhgshana tikusi eewehrota no finansministera, un preeksch tam is walstis-rentejas atwehleti 100 tuhft. rublu. Ar darbu buhs fahht jau Janwara beigās.

Jekaterinoflawa. Gubernas-semstwas-fapulze nospreedusi, ka 19. Februarim 1880. g. par peemixu grib eetaifihht apgahdatuwu preeksch no deenesta atlaisteem saldakeem, kuru nosauks par „Aleksandra patwersmi“. Preeksch tam jau ir atwehleti 10 tuhft. rublu. Bes tam wehl fapulze nospreeda, katra gadu doht 8100 rublu preeksch no deenesta atlaistu saldatu apgahdibas, kas dsihwo gubernā.

Kamenez-Podolskas gubernā plohsotees breefmigi disteritifafehrga. Weenā fahdschā, kura 906 eedfshwotaji, apfirguschi no Septembera lihds Dezemberim 199 behrni, — no teem nomiruschi 55. Laudis tur esohht kā apmulsufchi; wini jau pawifam bes zeribas, un dohmajohht, ka fchi fehrga aprihshoht wifus wina mihkulifshus.

Woroneschas gubernā disteritifafehrga isplefshahs jo deenas wairaf. Gubernas-semstwas-fapulze ir preeksch fchihf fehrgas apspeeschanas atwehlejufti 50 tuhft. rublu. Tuhlt tikufchi peenemti 20 ahrsti, un teem malfahhts par mehnesi 150 lihds 200 rublu.

Uf **Kostowas** pee **Don-upes** sino no 14. Janwara, ka pee turenēs dselzeta fakrahjees til daudis fneega, ka bijis ja-apstahj ar braukshanu.

No Tomskas. „Nowosti“ sino, ka pehrnajā gadā lihds 10 tuhft. nosedsneeku atdsihti uf Tomsku, un no turenēs westi uf Alfchinsku un tahtaki uf Rihst-Sibirijas pufehm. Daudsi no nosedsneekem tikufchi pawaditi no wina radeem, kas brihwprahrtigi wineem gahjuschi lihds uf wina zeetuma weetu. No teem 10 tuhft. nosedsneekem ir 2000 apmetufchees Tomskas gubernā uf dsihwi.

Drenburga. Uf Drenburgas dselzeta nesen tika fabraukti 4 strahdneeki. Wini bij isfuhititi, lai noschkuhre sneegu no fleedehm. Bet tee, dohmadami, ka wilzeens nenahks tahdā puteni, gahja pa fleedehm. Wilzeena wadonis tohs til pamanija, kad nebij wairs laika aptureht wilzeenu. Abās pufēs fleedehm bij augstas, zeeti fafaluschas fneega-lupanas, tā ka nelaimigeew newareja pabehgt ne uf weenu, ne ohtru pufi; til daudis apkehribas teem ari nebij, ka buhtu stary fleedehm metufchees gaschlaukus un kahwufchi wilzeenam pahri pahrskreet, — un tā tad nabadsini atrada breefmigu nahmi.

Tiflisa. Generalis Tergulafow's, Achal Teku kara-pulka wadonis, ir fchinis deenas atbrauzis Tiflisā, ka war dalibu nemt pee pahrspreedumeem, kā un kahdā wihse fchogad darbotees pret Achal-Tekeem. Weenu datu kara-spehla wifsch ir atstahjis stary Dusolumu un Tschikifchlaru. Lai gan Tergulafow's wehl nau pawifam atstahjees no minetā kara-pulka wirskomandas, tad tomehr jadohmā, ka wifsch wairs negreesfees atpakuf uf Tschikifchlaru; wina weselibā wina nam to aisleeds. Uf kahdu laiku tur buhs par wirswadoni generalmajors Schack's, kas 10. Janwari aisreisojis no Tiflisas uf Tschikifchlaru. — Isgahjuschā gadā turenēs kara-pulka usturs malfajis 5 milj. rublu — un ne 10 milj. rublu, kā daschas awises pamelsa. — Jau kahdas deenas usturahs Tiflisā inscheneeris Okunew's, kas, kā labako lihdsikli preeksch Turkmenu aplenschanas, peeteiz, lai buhwē dselzetu zaur Kaspijas-stepi. Okunew'a padohms teef par labu atfihhts til lab no leelstista Michaila, kā ari no ziteem turenēs waldbibas-wihreem.

Warschawa. Nesen peenahza turenēs pasta-namā is Berlines weena deewsgan prahwa, bet semu tafseereta paka; wina tika tadeht tullees-namā taifita walā, un tani atradahs 170 tuhft. rublu, pa leelakai datai Pohku semkōpibas-bankas auglu-papihros, kas tagad stahw augstā zenā. Prohtams, ka waldbiba paturehs paku; jo pehz pastahwofcheem likumeem tas tai ir brihw.

Uralfka. „Molwa“ sino, ka isgahjuschais gads preeksch Urala apgabala bijis jo gruhts laiks. Labiba zaur faufumu naw nemas padewufees, un tapat ari gahjis ar fahli, tā ka lohpeem, kas tur leelā mehrā teef audsinati, naw bijis neka ko kohst un ehst. Turenēs waldbiba islaidusi pawehli, ka wiseem, kas nau eedsimufchi, t. i. kas nau Uralas kasaki, buhs fawus lohpus dsiht prohjam. Tahdā wihse tad

tee nau sinajufchi, fur list sawus lohpus, un tohs pahrdewufchi par smeekla naudu turenēs kafakeem. Seema ar beesō sneegu tur ari padarijufi leelu pohstu. Lohpi newar sneega dehl neka dabuht us gani-bahm, un tadeht, pee gala nowahrgufchi, kriht pa simteem. Ne reti waroht redseht lohpus un firgus ar avkrimstahm astehm, fo ziti lohpi is bada nosfrubinajufchi. Weenam lohpu-turetajam tur 3 lihds 4 deenu laikā no 1000 firgeem kritufchi 700. Sirgi tur esohht tagad lohti lehti; par 3 rubli gabalā waroht nemt zil griboht firgu; laudis dohd 5 lihds 6 sirgi mitinaht, un grib, lai pehz tik atdohd weenu firgu, — tohs zitus lai patur par mitinafchanu. Seens, wisflitka-lais, tur maksajoht 75 kap. lihds 1 rubli pudā; tāpat ari kuramee esohht lohti dahrgi. Lai behdu mehrs buhtu pilnigs, tad ir sweija — weens no Uralu kafaku leelafajeem peinas awoteem — tur fchogad tik flitti idewufees, ka par pr. par mahzjinu kawiaru turpat teel maksati 3 rubli fudr.

No ahrsemehm.

Wahzija. Firsts Bismarck's nahza un nahza jau ilgaku laiku, kā awises sinoja, no Warzinas us Berlini, kamehr nu reis atnahzis. Winsch ne-isskatotees wis wehl ihsti wefels; bet tomehr nebij wairs ilgaki warejis palikt Warzinā. Buhs jau gan swarigi darba-gabali landtagā, kas ja-isspreefch un janogrunte, un pee kam Bismarck'a galwing nepeezeefchama, karai wajag buht flahht un wisu wadiht, ka lai paleek us tahdahm fleedehm, zaur fo walstij atlez labums un tai naw par flahdi. — Tik-ko Bismarck's atbrauzis Berlinē, tē ari tuhli eefahlfufchahs farunas ar keisaru Wilhelmu, krohna-prinzi un ziteem augsteem walsts-wihreem. No wini runajufchi, nau wehl ihsti sinams. Bet dohmā, ka — starp zitu — runas gan ari greefufchahs ap to, ka war Italiju peedabuht, lai peestahj pee Wahzu-Austrijas fabeedribas. Krohna-prinzis, kas nupat atkal aiszefoja us Italiju, fatikfees ar Italijas kehniu Humbertu un liss winam wisu to preefchā, fo tē Berlinē sawā starpā norunajufchi. Tāpat ari tika krohna-prinzim padohmi peedohti, kā winam ja-isturahs un kas winam jarunā, kad winsch apzeemohs pahwestu Leo XIII. Jo, kā sinams, pahwests jau fenak atpakal eeluhdsis Wahzu krohna-printfcha-pahri, lai Italijs buhdams wini apzeemo, un tas tā lihds fchim wilzinajees, kamehr nu reis, kā sino, minetais pahris buhschoht gan eet pee pahwesta zeemā. — Wahzu keisars Wilhelms fchinis deenās peenehmis audienzā Kree-wijas jauno fuhtni pee Wahzu waldibas — Saburow'u. Tāpat ari wezajam turenēs fuhtnim v. Ubril'am keisars wehlejis atwadifchanahs-audienzu. — Wahzijas walsts-fapulzi keisars dohmā atklaht Februara eefahlfumā. — Us muhsu Kunga un Keisara 25-gadu waldifchanas-fwehtkeem buhschoht, kā sino, nahkt us Behterburgu, augsto Sawil-neeku apfweizinaht, Anglijas prinzis, Hefu-Darmstades leelherzogs, Hefu prinzis Alekanders, Meklenburgas-Schwerinas leelherzogs, un ari Witembergas kehnia-pahris un Pruhfijas prinzis Friedrich Rahrlis.

Austrija. Walsts-wihri Austrija newar fanahkt wisi weenis prahtis. Beidsamajā laikā weenu dohmas no ohtraju dohmahm jau tik tahlu atstahdijufchahs, ka ziti ministri grajahs atfazitees no fa-weem amateem. Awises sino, ka drihsā laikā buhs dsirdams, ka Au-strijas waldibai buhs ja-atlaisch wezā ministerija un jameklē derigi wihri preefch jaunās ministerijas.

Rohma. Pahwests Leo XIII. ne-esohht ihsti wefels; winsch wahrgroht ar kalla-fahpi. Nupat tam peepeschi bij audienzas ja-af-faka, tapehz ka balfs pagalam aistrita, ka newareja wairs ne paru-naht. — 7. Merzā f. g. buhs 50 gadi, kamehr tagadejais pahwests turejis sawu pirmo disertaziju; us fcho deenu gaida Rohmā daudis de-putaziju no malu malahm; deputazijas tikfchoht waditas no biska-peem un ziteem augsteem basnizas-lungeem.

Schweizes waldiba ir nospreeufi israidihht is sawahm rohbe-fchahm 3 nihilistūs, prohti: weenu firstu Krapotkin'u, fauktu Lewa-chow'u, profesoru Zukowski un weenu Pohli.

Franzija. Schinis deenā tika pawehle dohta, ka buhs pahr-raudsiht kara-ministerijas general-kafu. Bet laikam gan tur neweenu ta fina tik karsti nebuhs pahrstiegufi, kā minetahs kafas kafireri; fchis nenogaidija rewideereschanaš laiku, bet jau eepreefch gahja un — no-fchahwahs. — Tik jau gan buhs sinajis, ka kafā kur rohnams zau-rumtinafch.

Anglija. Afganišanas leetā Anglu waldiba ir tik tahlu sawā starpā weenojufees, ka usdewufi Afganeem, lai wini few iswehlē jaunū emiru; eekams jaunā emira waldiba wehl nebuhs pilnam nogrunteju-fees un nostiprinajufees, Anglija atfakahs no sawas teefibas, Kabulā tureht sawu fuhtneezi.

Bulgarija. Wehtis nemas wehl negrib beigtees par to, ka firsts Alekanders esohht nodohmajis atteiktees no waldibas. Lihds fchim wehl awises to nopeetni ween daudsinaja. Tagad nu tik fahf wiau sinojumi zitadi skaneht, un prohti us tahdu wihfi, ka firsts Alek-fanders gan wehl palikfchoht par Bulgarijas waldneeku; jo esohht zeri-bas, ka turenēs buhschanaš greefifchotees labakā zefā un prahti fahf-fchoht wairak weenotees.

Greekija. Turenēs rohbeschu leeta (starp Turziju un Greekiju) naw ne pa sprihdi us preefchu gahjufi tai garajā pahfspreedumu laikā. Tagad nu wisi pahfspreedumi beigufchees; bet leeta stahw wehl tāpat, kā eefahlfumā. Kas tur us preefchu notiks, janogaida. No Kree-wijas pufes teel Greekijai dohts padohms, lai ne-isbeids pahfspree-dumus, bet ranga tai zefā to leetu west us preefchu.

Spahnija. Awises sino, ka tas jauneklis, kas kahdu laiku atpakal bij issteepis sawu rohku pehz Spahnijas kehnia-pahra dsih-wibas, ir noteikts par prahtā jufufchu zilweku. Tā tad winsch gan netiks wis us nahwi noteefahts.

Wisjaunafahs sinas.

Behterburgā 19. Janwari tika kahdā namā zaur polizejas usma-nibu pahrmekleschana notureta. Polizejas wihri ee-eet gribedami atrada wifas durwis aissehgatas. No eelas-pufes durwis atdareht teem fchahwa pretim, bet fchee schandarmus peefaulufchi bes bailehm dewahs pa trepehm us augfchu, kaut gan teem wehl arween pretim fchahwa. — Itabā cenah-fufchi tee atrada trihs wihrischelus un diwi feewifchelus, kuri paschu laiku darbojahs ar aisseegtā raksta „Tautas-griba“ nodrukafchana. — Weens no teem wihrischkeem eefchahwa patš few deninds un bija pagalam, — tee ziti tika fanenti. — Ari tur atrastas sprihstinafchanaš-fahles un ma-fchines preefch fchihš eeriktes.

Drohfschee polizejas lungi ir apdahwinati ar Wladimira ordeneem pee tshinas pa-augstinafchanaš.

— **Behterburgā, 17.** Janwari. No turenēs mums raksta, ka 16. Janwara wafarā tur iszehlees uguns-grehks netahku no zirreiftigā Wostkes-fly-tilta. Sadegufchahs esohht tur kahdas 34 leelas feena-kaudses. Skahde esohht lohti leela.

Jelgawa. Kursemes gubernas Pahrwaldneeks dara zaur fcho wis-pahrigi sinamu, ka us eefschleetu Mineftera lunga wifupafemigako preefch-likumu Augstais Kungs un Keisars Wisangstati pawehlejis pateiktees: teem Jelgawā bijufcheem fapulzejuscheem tautas-fcholmeistereem no Jel-gawas kirfpehles par tahm no wineem isfazitahm ustizigi-padewigahm juhfmahm.

Semkophiba un fainneezi.

Par kartufeseem.

(Beigums.)

Tāpat kā katrs stahds, tā ari kartufeli tohp augfchanaš laikā da-fschadi apfahdēti. Kad pehz faufas wafaras gadahs Augusta meh-nesi stipri leetains laiks, tad stahdu fahnites fahf skeeptees garumā un augt jauni kartufeli. Schee sinams newar pilnigi isaugt. Tahdus kartufelus newar ne pawifam par seemu usglabahht, tapehz buhs tohs la-bak isbruhkeht zil ahtri tik ween eefpehjams.

Kartufeseem ir ari dsihwi cenaidneeki. Jo flahdigs ir Ameri-kas kartufelu kukainis, „Doryphora decem lineata.“ Zerefim, ka Ciropas waldibahm isdohfees fcho cenaidneeku no mums attureht. Pret fcho kukaini tik ir weens lihdsellis, prohti: laufus aplaisht ar gists pulweri, preefch kam Amerika ir ihpafchahs eeriktes. Semē buhdamus tahrpūs, kas kartufeseem eefchahs isehd, war tik zaur to is-dsiht, ka putninu, un it ihpafchi strasdu buhdinas taifa lauka malās. Schee putnini tad aroht uslafa katru kukainiti. Ari weena lapu-uts, „Aphis solani,“ no-ehd daudisreis kartufeseem lakstūs (wihthes). La-

pu-utis peckerahs lapas apafschpufé, un fahk to ehst. Ja lapu-utis ne-ufkriht kartufeseem leelâ mehrâ, tad war zaur to lihdseht, ka flimahs lapas nolausch. Ufkriht tahs leelâ pullâ, tad newar lihdseht. Tomehr pee labas semes un stipreem stahdeem schis eenaidneeks lehti nerafees.

Bes scheem eenaidneekem flahdè wehl kartufeseem dascha nefahle. Schohs kartufelu eenaidneekus fainneeki mehds nofaukt par „flimibahm“, un dohd pee schihm flimibahm wainu semei, mehseem un gaisam, it ihpaschi pastahwoscham aufstumam un flapjumam. Schis to-mehr naw ihstais eemeflis, lai gan tas flimibas pawairo. Slimibas zelahs no lohti masahm, til ar wairoschanas-glahsi redsamahm fehnitehm. Sehnites ir lohti masas un aug til lab kartufelu, ka ari lapu un kaktu bedrites jeb dohbites. Schis fehnites steepj sawas smalkahs faknites pahr wisu stahdu, un pahртеel augdamas no kartufela spehka. Zaur to paleek kartufeli flimi un fahk puht. Schis fehnites wehl naw deewsgan ismekletas, ta ka par tahm newar doht fihkatas isflaidroschanas. Par kartufelu flimibahm runajohk japeemin ta nofauktâ „kartufelu baku-flimiba“, „kraupa“ un „faufa ruhfa“. Pee „baku-flimibas“ isaug us kartufela gareniski tumfch-bruhni, kschkim lihdfigi flekifchi, kas aug arween dftak misâ eefschâ. Flekifchi zelahs no fehnites, fo fauz „Rhizoktonija solani“, un nedara leelifku flahdi. No „kraupas“, kura pastahw eefsch tam, ka us kartufela rohnahs gan bruhnas, gan melnas isehstas dohbites, zelahs jo leelaka flahde — ihpaschi flapjâ semè. „Saufâ ruhfa“, kas 1830. un pehzak 1841. un 1842. gadâ kartufelu laukôs padarija leelu leelo flahdi, bet pehdejôs laikôs parahdijahs tilai kahdôs retôs apgabalds, rohnahs tilai pagrabôs un kartufelu (seemas) stirpâs. Schi flimiba pastahw eefsch tam, ka kartufelis no ahrpufes isleekahs it wefels, bet eefschâ ruhst jeb trun.

Jo leela un wairak isplatijusees ir kartufelu „puhschanas flimiba“, kas dauds reis flapjôs gaddôs nopohsta wisus laukus. Schi flimiba zelahs no flapjuma un isplatahs lohti ahtri. Winas eefahkums to-mehr ihsti ir weena fehnu jeb peepes sorte, „Peronospora infestons“. Pret scho naw nelahda ihsta lihdsehta, tomehr zaur to war pret winu dauds maf issargatees, kad kartufelus ar lihdsehtu jeb gludu misu nestahda, jo tee wiswairak puht.

Tad wehl waijaga fargatees, kartufelus stahdiht miklâ, flahpeena semè un, ka jau fazihts, pee nonemfchanas flimohs atschkirt no wefelajeem.

Wehl reis peeminam, ka pee kartufelu audsinaschanas newaijaga taupiht puhlinu un darbus; — tad wifs labi isdohfees.

Tehwa brahla testamente.

(Stat. № 2.)

Adwokats falohzija papihru. Annina bij sawu bahlo waigu peespeedusi pee Wita kruhtihm, it ka ta klusu pretotohs tehwa brahla testamentei. Turpreti Wilis sehdeja un skatijahs nopeetni us adwokatu.

„Tagad Juhs sineet nelaika pehdigo nolehmmumu,“ adwokats fazija us Anninu. „Tomehr us Zums, mihtâ jaunelle, gribu runaht ari no sawas pufes kahdu wahrdu. Warbuht, ka Zums leekahs tehwa brahla spreedums par zeetu un asu, ta ka Juhs to newareet saprast. Bet es pasinu Juhfu tehwa brahli. Bij wihrs, kas neta nedarija bes pilnigas apdohmaschanas un pahrlifchanas. Zil sinu, Juhfu tehwa brahlis ir peedfihwojis dauds nepatilschanas; turklaht ari wehl nahk Juhfu tehwa liktenis, kas ari bij amatneeks. It ihpaschi nelais kuhdsejahs par amatneeku feewu dshwi, kas speestas no daschadahm ruhpehm wehl dshdoht no wihreem daudsfahrt pahrmefchanas.“ To dshdoht Wilis gribeja preti runaht, bet adwokats nelahwa, un fazija tahtak: „Es schè til issaku nelaika pehdigo prahtu un gribechanu; winsch gribeja sawu brahla meitu issargahk no tahda liktena. Ka nelais Juhs, mihtais jaunelli, ir turejis zeena, to jau tas israhda, ka Juhs naw peemirfis sawâ testamentè. Tapehz es Juhs abus luhdsu, tagad wisu gruntigi pahrdohmaht, ihpaschi Juhs, mihtâ Annin. Es sinu, ka jaunâs firdis neklausâ katru reis prahta un sapraschanas balsij. — Zums wehl ir trihs mehneschi; schini laika wareet wisu labi pahrdohmaht un pahrlift. Juhs sineet, ka tehwa brahlis arween dfinahs tilai pehz Juhfu labuma —; no Zums, mihtais jaunelli, es gan waru zereht, ka Juhs jauno meiteni nemudinaseet us apsohlfchanahm, kas tai pehzak buhtu schehl.“

„Juhs wareet us to palaištees,“ Wilis atbildeja, „ka es nestahwefchu Anninas laimei zeta.“

„Wili,“ Annina fauza fahpigi, „Wili, waj es to esmu pelnijusi? Waj es ne-esmu deewsgan nelaimiga onkela testamentes deht?“

„Ja muhs gan schkir us trihs mehnescheem, bet ne pawisam,“ Wilis fazija.

„Nabaga behrni,“ Trihne nopuhtahs. „Kas gan to buhtu dohmajis!“

„Tagad man ja-eet,“ adwokats fazija. „Juhs nu wisu sineet; dareet, fo atfihsteet par labu; ar Deewu!“ To fazijis adwokats aigahja. —

„Annin,“ Wilis fazija pehz kahda laika, „mums waijag wisu labi pahrdohmaht. Neween mana dshwes laime, bet ari mans gohds ir aifnemts. Tawa tehwa brahla grahmatu-krahtuwi war nemt, kas grib. Es newemfchu ne grascha no ta wihra mantas, kas tihschâ prahtâ pohstijis wisu muhsu dshwes laimi. Tu nu wari wehletees, fo Tu gribi: waj mani jeb tehwa brahla mantu. Es Tew newaru neta wairak doht, ka til to, fo ar sawahm rohlahm nopelnu; tapehz es buhtu pehdigais neleetis, ja Dewi gribetu pahrrunaht, lai dari pret testamentes nolehmmumeem. Mums waijaga schkirtees — es nesinu zitu zetu.“

„Wili,“ Annina fauza drebedama, „es Dewi newaru atstahk.“

„Efeet meerigi, behrni,“ Trihne fazija. „Juhs efeet abi jauni trakuti. Wilis ir lepns, ka wisi wihrischki, un mohza tahdâ wihse Tawu firdi. Tu, Annin, paleez pee manis, zil ilgi gribi. Wilis lai nenahk 2 nedelas, lai Zums buhtu watas wisu pahrdohmaht. Pehz diwi nedelahm winsch war atnahk, un tad warefim wisu meerigati pahrspreest.“

„Trihnei ir taisniba,“ Wilis fazija. „Ar Deewu, Annin! Es atnahkchu no nahkofchas fwehtdeenâs par diwi nedelahm.“

Wilis skuhpstija to ahtri un steidsahs prohjam. Annina peeflehjahs raudadama pee Trihnes kruhtihm, lai waretu tur isfraudaht sawas behdas.

4.

I. pilsehtas eedfihwneeki steidsahs bareem ahra no pilsehtas, lai waretu fwehtdeenu pawadiht satumds. Til Trihne un Annina nedohmaja schodeen atstahk sawu weentuligo mahjinu. Winahm nepatika maifitees leelajâ kauschu druhsma, un bes tam bij schi deena preeksch Anninas jo swariga.

Trihs nedelas jau bij pagahjuschas pehz tehwa brahla nahwes. Anninas bahlee waigi jau bij drufzin farkani, un pati bij palikusi meerigaka. —

Zeeta apnemfchanahs brihnifschki spehj apmeerinaht zilweku firdis. Mehse esam tilai til ilgi nelaimigi, kamehr dshwojam schaubidamees. Tapat ari dohmaja Annina. Wina bij gehrbusees melnâ truhwes apgehrbâ, un nenogreesa sawas azis no elas, tapat, ka to wakarû, kad winu pirmo reis redsejahm dahrsâ. Trihne sehdeja sawâ wezâ lehnkrehflâ pee ohtra lohga un lasija tahs fwehtdeenâs ewangelijumu.

„Kad winsch taf reis nahktu; waj tad buhs aismirfis muhsu norunu!“ Annina fazija nemeerigi.

„Kas, — Wilis?“ Trihne prasija. „Gan jau atnahk. Winam wehl laika deewsgan, to dshdeht, fo tu winam gribi teikt.“

„Es newaru apmeerinatees, pirms ne-esmu winam teikusi, ka to ne-atstahju par wehl desmit reis til dauds naudas, nekâ man onkels atstahja.“

„Tâ — tâ,“ Trihne dohmaja un kratija galwu.

„Ko Tu teizi?“ Annina waizaja.

Trihne aistaisija ahtri grahmatu, tad fazija:

„Man Tew wehl reis jafaka manas dohmas, tas zitadi ne-eet. Tomehr Tu mani neklausî un skreen preti sawai nelaimi.“

„Manai nelaimi?“ Annina waizaja.

„Nu, ka tad zitadi. Saki, mihtais behrns, tapehz Tu newari schloferi atstahk?“

„Wilis ir labs un mani mihtle; bes tam esmu apsohlijusi winu prezeht.“

„Ja, ja; tas jau pee jauneem laudihm noteek gauschi ahtri. Bet apdohmâ, ka tas buhtu tihri grehts, til dauds naudas atschkinkohk pilsehtai. Juhs jaunee laudis dohmajeet: „Mihlestiba eefpehj wisu.“ Pee mums wezeem tas ir zitadi. Kad nebuhs wairs fo ehst un ar fo gehrbtees, tad buhs mihlestibai gals. Waj tad Tew waijaga prezeht Wili? Tu esi jauna un bagata, un wari ismekletees, kahdu gribi. Tas Dewi tapat mihlehs, ka schlofera sellis, un Tu warefi dshwoht bes behdahm un ruhpehm.“

„Trihne, fenak Tu ta nerunaji!“

„Senak, fenak tas bij pawisam zita leeta. Tad nestahweja tif dauds mantas us spehli kà tagad, ko gribi atschinkoht pilsehtai tif zaur stuhrgalwibu. Redst, Annin, es Tew, kà draudsenei, waru faziht, ka apteekera dehs ir Tewi eemihlejis. Katru reis, kad gahju pehz sahlehman, winsch man waizaja, ko dara flaissta Annina; — ko dohmà, kad tas Tewi nemtu. Tas buhtu pawisam zita leeta. Winsch ir jauns, flaisst un mahzihts jaunekliss, kas reis mantohs tehwa apteeki. Kad tur wehl peeleeft Tamus 40 tuhst. rubulus flacht, tad wareet dshwoht labak, nekà Napoleons reis Franzija. Zuhst tad wareet braukt ar kareeti un tureht balles, kà muischneeki. Bes tam „apteekera zeenmahte!“ — tas fkan dauds jaukaki, nekà schlofera gaspascha!“

„To es nesinu,“ Annina atbildeja.

Kad nu Wilis wehl waretu tapt par meisteri! Tur waijaga nau-das, lai war wisu eegahdaht, un Wilis ir nabags. Par sekka gas-paschu Tu atkal esi par labu. Tew tad nebuhtu nekahda zita darba, kà tif masgaht, flauziht un wahriht, kamehr wihrs strahda fabriki. Ja nu wehl Deems behrnus dohd, tad ir dubultas behdas. Pee tahda darba waijaga zitadu kaulu, nekà Tamu. To ari tehwa brahlis finaja. Turklacht ir Wilis, lai gan flaisst, tomehr ahtrs un zeets. Tapehz pahrdohmà wisu labi. Tu wari ar sawu naudu skatitees zaur augstakeem lohgeem, un newaijag eet pee schlofera-sella.“

„Bet kad es zitu negribu,“ Annina atbildeja. „Tu lohti mal-dees, ja dohmà, ka Wilis ir nemihligs un zeets. Winsch ir tas is-manigakais strahdneeks wisa pilsehtà. Winsch nepeenehma weetu galwas-pilsehtà, lai waretu buht pee manis.“

„Tas wiss war buht. Bet ta smukà nauda?! Buhtu grehks un fauns, kad — —“

„Kad es Wili atstahntu nau-das deht,“ Annina runaja starpà. „Trihne, nerunà wairs no tam; Tu tatschu sawa firdi dohd man taif-nibu. No bada un raisehm Wilis mani issargahs, un „apteekera zeenmahtes“ gohdu negribu.“

„Tagad deewsgan, mihliss behrnus, — bet wehlat. Zuhst jau-nee tikai dohmajeet us to, kas tagad ir, — bet meh — —“

Trihne nedabuja beigt runaht, jo Annina steidsahs Wilim preti.

Wila waigs bij nopeetnis; Annina tam apkehrabs ap kaku un to skuhstija. Padewis „labdeenu“ tas nolika zepuri, aishweda An-ninu pee rohkas un apsehdaht tai preti. Fauna meitene sehdeja kahdu laiku ar pulstoschu firdi un skatijahs mihlakajam azis. Wisa wina usweschanahts un daba likahs buht pahrdohmajees.

„Annin,“ Wilis fazija pehz kahdahm minutehm, „man ar Tewi japahrrunà nopeetnas leetas. Ustlaufees, bet nedusmojees. Es esmu wisu to, ko Tew tagad fazischu, labi pahrdohmajis.“

Annina atbildes weeta palohzija galwu un speeda rohkas us pulstoschu firdi.

(Turpmat beigums.)

Rahdi wahrdi par nahkameem dseedaschanas-sweht-keem.

Kas sin tohs pulkus, kas pasihst tohs spehkus, kas schogad ar sawahm balsihm Rihgu dseefmas dimdinahs? — 1873. gadà us pirmajeem dseedaschanas-swehtkeem nohtes wehl weh-laku, kà schini reisà, tika dseedatajeem peesuhstias, un tomehr, zil sinu un atzerohs, dseedataji gohdam pastahweja, lai gan no daschahm pu-sehm dseedataju spehjai un warechanaht leelu mehru nepeelika. Tagad pehz 7 gadeem no wisahm pusehm zere us lepneem dseedaschanas-sweht-keem, un zil sinu, dseedatajeem pascheem labss nodohms un warbuht wehl lepnaht apsinu, ka mahksligi dseedahs. Tomehr es no sawas puses newaru atstahnt nepeeminetu, ka mums lohti jasanemahs, lai pirmajeem swehtkeem nepaleekam pakala.

Kahdus gadus atpakal wiss malàs zehlahs dseedaschanas bee-dribas. Ari Latweeschu peedaliyahs pee tahdahm beedribahm leelss pulkss, un daschahs beedribas flaitija simtu un wairak dseedataju; to-mehr pehz ihja laika fashluka leelais pulks us masu pulzianu, un dauds weetas pehdigi isnihka. Pehz tam nahza teateri; kahdu laiku pehz schi preeka raustijahs, tomehr driht suda riktiga kohpschana, un daschahs weetas panihka. Beidsamà laikà atkal isrihko sakumu-preekus. Pee sakumu-preekeem fahka atkal pamasahm panihkschahs dseedataju bee-dribas atdshwotees, un warbuht ari pastahwehs. Bet kà tad nu ir ar tahm beedribahm, kuras kahdus gadus pastahwejuschas? Waj ari pati dseedaschana ir wairak isglihtota? Zil sinu un pasihstu Kursemi, un pa datai ari Widsemi, newaru teikt, ka dseedataji dauds labaki dseed, kà 1873. gadà. Waina buhs dseedatajeem, kà ari pascheem wadoneem. Dseedataji, kad wadons naw tahds, kas grohshus stingri sawas roh-

kas tura, ja tee ilgaku laiku dseedataju beedribai peederejuschi un zil nezil jau proht, negrib nekahdas mahzibas, kaut ari tahs deewsgan lehnà un labà prahtà no wadona puses tohp dohtas. Tahdà wihse wisa wadona warechanaht un gribeschana newar manamus auglus nest. Tad ari waina mellejama pee pascheem kohru dirigenteem. Dirigentu pulkà tahdi rohnahs, kas pareisi un pilnigi ne-atshist sawu augsto us-dewumu. Esmu atradis tahdus, kas newar „dur“ no „mol“ schkirt; ari daschi ir tahdi, kas nepasihst riktigu dseedaschana. Kad tee „forte“ dseed, tad ir kleegechana, kad „piano“, tad naw wairak, kà ar waru aistureta stipra dseedaschana; un tahdu naw masums muhsu mihlè Latwijà. Sinams, tur waijag just wisam jaukumam. Bet kad no ta masumu nem, kas atleekahs, tad atradihs gandrihs arweenu, ka soprani un tenori ir skarbi, alti zeeti un bes pilnuma, bet bafi pa leelakai datai labi. Waina zekahs zaur to, ka dirigenti sawus dseedatajus dseedaschanas stundàs par dauds famohza; zaur ilgu dseedaschana balsis aishust, un nu ar waru ranga augstohs tohnus ispspeest; tahdà wihse suhd balsis jaukums, un beigàs zekahs — kleegechana. Kad nu dseefmu wairumu usluhko, tad nekàs ne-atleek, kà — dseedatajeem buhs lihds pehdigai balsis nabadisbai, warbuht lihds balsis bankrotei jamohzahs, kad wiss dseefmas gribetu eemahzitees. — Bet nu pee paschahm dseefmahm.

Zeen. isdaroschà swehtku-komiteja, waj Zuhst ari eseet pilnigi pahrdohmajuschu, ko Zuhst mums dseedatajeem eseet uslikuschu? Zuhst grihat, lai neween Latweeschu, bet ari Wahzi un Kreemi ar zeenischanu us muhsu spehshanu, warechanaht un dariichanu luhko, un tomehr eseet par dauds leelu usdewumu mums uslikuschu: 5 mehneschu laikà lai mehss wiss tahs dseefmas ismahzotees?! Menemeet par kaunu, Zuhst wairak pagehreet, nekà spehjam. Bet kam tad nu ta waina? Buhs gan laikam ta, ka isdaroschahs komitejas pulkà atrohdaht lohti mas musikà mahzitu wihr; zil atzerohs, pee komitejas sehdeschanaht tikai bija Schepshy, Ahrgal'a un Neuland'a kungi flachtu. Schepshy kgs ir musikas skohlotajs; winam mas gar dseedaschanas literatu dataht, un winsch laikam Latweeschu dseedatajus pahrspreesch pehz Rihgas Wahzu spehkeem. Ahrgal'a kgs Latw. beedribas dseedataju dirigents. Kaut ari Ahrgal'a kgs Rihgà sawu usdewumu teizami ispidla, tad to-mehr neds laikss, neds gadi winam naw atwehlejuschi wispahrigi deewsgan eepasihstees ar Latweeschu dseedaschanaht, un tà praktiku paplaschi-naht. Neuland'a kgs ween ir peedshwojis wihrs un ilgus gadus bi-jis par dirigentu. Wina spreedumam par dseefmahm u. t. p. wai-jadsetu buht jo swarigam un eewehrojamam. — Leelakà data no garigahm dseefmahm ir ar orkesteri; tàpat ari beidsamà dseefma. Kur tad lai nemam orkesteri, kas tahdam dseedataju pulkam blakam stahw? Peemeldejuschees ir mas, un waj tohs paschus pahri stundàs warehs tà famulstureht, ka tee riktigi un pareisi kohpà spehlehs? Man rahdahs us tam mas zeribas. Ja kara-musiku palihgà nemtu, tad buhtu gluschi flikti aprehkinahts. Kas tohs pasihst, tas teiks: „pee teem tu mani newe-desi.“ —

Tahlat man rahdahs, ka dseefmu iswehleschanaht waijadseja buht zitadai; komitejas lohzeeki wareja buht schini sinà warbuht druzin masal patriotiski. — Garigu dseefmu pulkà kahda dseefma usnemta, kura dseedatajeem neds buhs mihla pee eemahzischanahts, neds ta aish-grahhs klausitajus, jo akordi tur tif tà famellekti, bes kahda ihpascha dshlaka musikaliga sakara. Tapat ari ar Mozart'a gabalu ir pahrssteigts. Mozart'a musika ir mihliga un flaidra, kà jauka debess; bet is-nemtais gabals ir tumsh un no issamistas firds behdahm pahrnemts. Kad Mozart'a dseefmas jadshd, tad gan wareja zitu gabalu nemt. Bet waj tad tas bija waijadshs? Wareja tàpat kahdu gabalu no Bach'a, waj wehl labak no Haendela nemt, kad kahdu no wezajeem klasikeem gribeja eewehroht. Kadshd no Klein'a nepalika „Tas kungs ir mans gans?“ Ta 91. Dahw. dseef., kas tagadin usnemta, riktigi ar G- un A- dur, ar fis, cis un h moll akordeem aplahrt muskajahs, ka arweenu lohti dshliti un tumsh schi fkan. Man leekahs, ka schi ne buht naw weena no Klein'a pehrlehman. — Pee laizigahm dseefmahm naw nekur peeshmehts, ko eeksch Glinka's tee „koriseji“ nosihme, un kas tohs dseed; tàpat ari naw peeshmehts, ko ohtra solo rinda nosihme, un waj so-prani jeb tenori to dseed; ari lohti mas dinamitiskas simes peelstas. Tahlat man rahdahs, ka „tezi kumelini“ naw riktiga tautas dseefma, jo ta ihstas tautas karakterim swescha, jebshu meldina zitadi laimigi fagereta. Tahlat kahdas wainas atrohdaht. Kahdu rahditajam waijag pee 68. un 94. lapu puses peeshmejumeem jo pilnigai wainas usrahdiht. Tur truhst taktes peeshmeschanaht. Pee 68. lapu puses ir ohtra un pee 94. treschà takte, kur wainas mellejamas. Tad pee

„Nihga dimd,“ ohtrā rindā, waijag beidsamajā taktē pirmajam bal-
sim a, g feschpadfmit dalahm un ne astot dalahm buht; kà ari it beidsot
pee Glinka's dseefmas preefch soprana un alta — bafis atflehga preefchā
likta. Un kà lai soprani, kas augsto ē nespehji dseedah, to eespehjamu
dara, par to labprahht luhgtu isskaidroschanu. Kadeht tad truhkft muhfu
mihlā Keisara dseefma? Nahkofchu wasaru jau mehš dseedataji no
estrades semē ne-eesim, kamehr sawu „Deewš, fargi Keisaru“ buhfm
nodseedajufchi.

It beidsot abus dseedaschanas-swehtku dirigentus pasemigi
luhdsu, no dseedataju kohreem kahdu masu prohwi par dseedaschanas
peelaischanu nonemt. Buhš tahdā wihšē masaf dseedataju, bet 1500
labi, ir simtu reis geldigaki, nekā 2300, kuru starpā daudš pušlih-
dsigu. Luhgtu to wifadā wihšē eewehroht, ja negribat, ka swehtki
greift no-ectū. Ja prohwe wifseem sinama, tad ari katriš kohris zi-
tadi sanemfees.

Esmu tē nu ihfumā fanehmis wifas tahš gruhtibas, kas muhfu
preefchā. Ja kahdu buhtu aishemis, luhgtu nelaunotees. Issa-
ziju to, kas man us firdi guk, kamehr dseefmas dabuju. Buhtu ah-
traki fcho rakstu klaijā laidis, bet newareju, jo wifas dseefmas nepa-
sinu. Ja kahda Nihgas lapa fchihš manas dohmas nodrukatu, es
pateefi nelaunotohs, bet klusibā sawu pateizibu issazitu redaktoru lun-
geem, kas laikam „komitejas lohzeffi.“*)

Kahds zittahrtigs kohru wadons un tagad dseedatajs.

~ Mihto Wisdegun!

„Sweiks Jaunā gadā!“ Sen esmu kahrojis, ar Tewi fatiktees,
bet ne-esmu warejis. Labprahht ar wahrdeem buhtu pawehstijis,
kas tagad zaur rakstu jadara. Waj Tew sahbafeem sohles nodiluschas
un naw naudas, jaunās peelikt, ka Tu muhš til ilgi ne-efi apmeklejis?
Tagad Tew waru doht jauku zeloschanas adresi: Kad nonahkfi Kurse-
mes galwas-pilsehtā, tad eegahdā treschahs klasēs biletu un brauz us
wakara pufi; tad nonahkfi stanzijā, ko pa latwifski zitadi sauz, nekā pa
wahzifski. Tē nobrauzis ee-eij stanzijas istabā, tad eeraudisfi wihrus
us atswelteni nolaiduschohs, kas leclahs peelusufchi. Tu dohmasti,
tee tahlu zelofufchi. Bet nekā; tee tagad pat no spehles istabas is-
nahkufchi, kur warbuht jau kahdas 10 stundas tupejufchi pee stukul-
kas, maschinlas waj preferantēs. „Lai wini tup“, tā fazifi, jo
tee no tahš fchiras, kas pee trumpu galda tupedami aismirst pagahni,
dshwodami tagadnei un nedohmadami us nahlotni. Kur war aif-eet
us B. krohgu? tu prafifi. Tē restorants, parefns, laipns wihrs, Tew tuh-
lit parahdihs zelu. Krohgā nonahzis, mani atradifi. Kad nu es
Tew tagad warbuht swesch buhtu palizis, jo ilgi ne-efam redsejufchees,
tad Tu mani pasihfi pee brillehm us azihm un pee ahdas tafchas, kas
kallō. Jo esmu tagad palizis par balbeeri, kas pastarpahm slimahm
mugurahm issihsch afinis. Kad nu abi atkal eepasihfimees, tad us
galwas-pilsehtas pufi zelodami un daschas labi buhwetas mahjas zekā
atstahdami nonahkfm pee kahdahm uhdens-sudmalahm. Kad preefch
kahdeem mehnescheem fchē buhtum zelofufchi, tad buhtum dsirdejufchi
„trihš-kahrschu“ pirkfchanu un peefifchanu, kas tagad esoht aplkufufi,
jo teiz, ka zeenigs meldera lungš beidsamo reisi us stukulku 45 rubli
f. n. nogruhdis un tad to spehli tur aifseedis. Swehtdeenā tahlak
zelodami eeraudisfim baru jaunektu is kahda „nama“ ahtrā nahkam.
Kattram sawš speekitis rohlā un papihra zigarinfch sohbōš; dascham
ari firdisinfch pee fehtas balinasfees.

Tu man prafifi: „kas tad fchee tahdi?“ un es Tew atbildeschu:
tee ir dseedataji, kas sem jauna wadona falasijufchees wairaf glahsehm,
nekā dseedaschanai preezajahs. Tu man prafifi: „us kurenī nu wini
eet? waj us mahjahm?“ Daschi us mahjahm, bet daschi us krohdsinu.
Un kad nu mums pa zelam, tad tur ari waram ee-eet eefschā. Gegah-
jufchi redsefim „dseedaschanas un musklas mahzklus“ pee pudelitehm
fehshoht un „amiseerejotees“ ar jaunkundfi.

Tad atradifim kahdu krohgu us kruzzelehm. Tē atkal ee-eesim eefschā.
Krohguš aukstis, ruhtes isdaufitas. Tu prafifi: „kas tad tē?“ Kroh-
guš papa Tew isskaidrosē tā: Tē pagasta-teefa notura sawas sehde-
schanas, un tā tad gadijahs, ka isdaufija ruhtes; fchodeen nebij ne-
meena glahsneeka. Krohguš papu ne-apgruhtini jautadams, jo patš Tew
istahstifchu: Schis pagasts, kas labi prahws, fenal tapa usluhkohts
kà preefchifhme, bet tagad fcho gohdu nepelna, jo naw nedš teefas-
nedš fshlas-nama. Bes tam noteef wehl tahdas leetas, kas newar
buht par labu preefchifhmi.

*) Mehš no sawas pufes esam labprahht „kahda zittahrtiga kohru wadona un tagad dseedataja“ luhgichanu ispidijufchi, zeredami, ka kahda pahrspreeschana no leetas prateja pufes weizinahs muhfu dseedaschanas-swehtklus. Ned.

To wifu jau eepreefch sinadams isdohmā, mihlo Wisdegun,
labu runu, un leez wifseem pee firds, lai atmet tahdas leetas un eera-
fchas, kas par kaunu tautai un Tawam draugam un tauteescham
Dhlfcherim.

Naudas-papihru zena.

Nihgā, 17. Janwar 1880.

Papihri	prafija	masfaja
Busimperialš gabalā.	7,85 rubl.	7,83 rubl.
5 proz. bankbiletu 1. istad.	93	92 ³ / ₄
5 " " 4.	93 ¹ / ₄	93
5 " instrīp. 5 aishem.	—	—
5 " prehmiju biletēs 1. emis.	230	229 ¹ / ₄
5 " " 2.	229 ¹ / ₄	228 ³ / ₄
Pehterb. 5. proz. pilf. obfīg.	—	—
Kreewu sem. kred. 5 ⁰ / ₁₀ fihlu-fihm.	119 ¹ / ₈	118 ⁷ / ₈
Karkowas semst. 6 proz. fihlu-fihm.	—	98 ⁰ / ₈
Rehwales and. bantas atz.	36	—
Lecl. Kreew. dselz. atz.	264	263 ¹ / ₂
Nihg.-Din. dselz. atz.	—	151
Din.-Wit. dselz. atz.	163	—
Warsch.-Teresp. dselz. atz.	—	130 ¹ / ₂
Drelas-Wit. dselz. atz.	—	169
Nib.-Wolog. dselz. atz.	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₄
Mast.-Brest. dselz. atz.	102	—
Baltijas dselz. atz.	105 ¹ / ₂	—

(M. W.)

Labibas un pretfchu-tirgus.

Makfaja par:

1 puhru kweefchu	3 r. — f. lihds	3 r. 75 f.
1 " rudsu	2 " 75 " "	3 " 50 "
1 " meefchu	2 " 20 " "	2 " 50 "
1 " putraimu	2 " — " "	2 " 40 "
1 " ausu	1 " 30 " "	1 " 80 "
1 " sirnu	2 " 50 " "	3 " 50 "
1 " kartufeku	1 " 20 " "	1 " 80 "
1 birkawu feena	4 " — " "	4 " 50 "
1 pohdu sweesta	5 " — " "	6 " 50 "
1 birkawu baltahs fahls	8 " — " "	8 " 80 "
1 " farkanahs fahls	8 " 80 " "	9 " — "
1 muzu fitku	7 " — " "	22 " — "
1 aš behrsu makfas (7 p.)	30 " — " "	— " — "
1 " eglu " (7 p.)	26 " — " "	28 " — "

Linu zenas:

1 birkawu krohna linu	49, 55, 63 rubl. — kap.
1 " braka "	37 " — "
1 " hofsdreiband linu	45, 55, 58 " — "
1 " dreiband braka linu	24 " — "
1 muzu krohna linschflu	10 " — "
1 " braka "	9 " — "

Drupas un drufkas.

- 1) Ar to laimi, kas ne-ifleetata un ne-eewehrota issuhd pasaulē, waretu dariht daudš zilwekus laimigus.
- 2) Zeriba ir apbehdinatu zilweku deenifchla maifite.
- 3) Nekas netohp kohpigā fadsihwē til daudš prafihšs, kà „ufklaufitees“; un nekās netohp til mas darihts, kà „ufklaufitees“.
- 4) Wihra firdiba pastahw eefsch tam, ka „juhgu nokrata“; feewas firdiba pastahw eefsch tam, ka „juhgu pazeefch“.
- 5) Seewu flauftuma deht prezeht, ir tapat, kà pirkt mahjas flauftu rohschu deht.
- 6) Brihnifchfigi ir wirs semes mantiba isdalita: pahrtikufscham ir mas; nabagam naw nekā; bagatam par daudš; bet deewsgan — naw neweenam.
- 7) Rabadsiba naw nekahda nelaimē, ja tikai nabadsiba gohdam dshwojam.

Pateefigee Schwizeefchi.

Schweizijā, Schwizes lantonā, atnahza kahdā nowakare sem-
kohpis Gedus pee semkohpja Dahmus, kas wehl sawā laukā strahdaja,
un fazija: „Kaimin, tagad ir feena-laiks, un Tu fini, ka mums tahš
plawas deht ir strihduš. Es esmu Schwizes teefnescheem lizis kohpā
fanahkt, tapeh; ka mehš abi ne-efam til tahki mahziti, lai waretum

finagt, karam no mums ir taisniba. Tapehž nahz ar manim rihta pee teefas! — Tu redsi, mihlo kaimin, ka es to plawu esmu plawis un rihta man waijag, tapehž ka schodeen smuks seena-laiks, to falikt stirpas; es newaru ne us kahdu wihsi tew lihds eet. — „Es atkal newaru teem teefnescheem par welli likt fapulzetees; jo wini to deenu ir nolehmuſchi. To feenu ari ahtraki nedrihft eewest, kamehr mehš sinam, karam ta plawa ihsti peeder.“ — Behž daschas apdohmafchanahs Dahwus teiza: Baj fini, ka mehš waram dariht? Eij Tu rihta us Schwizi un issaki teefnescheem Tawas un manas teefibas, tad jau man pascham nemas newaijag tur buht klahu. „Kad Tew us mani tahda ustiziba tad wari drohschi us tam palastees, ka es par Tawu teefibu tapat runaschu, ka par fawu.“ — Behž schihs norunas Gedus gahja nahlamā deenā us Schwizi un isteiza fawas un Dahwus teefibas — zil labi ween spehdams. Wakarā pahnahzis winsch nahza atkal pee Dahwus un fazija: „Ta plawa peeder Tewim; teefneschi ta ir nospreeduschi. Behlu Tewim „dauds laimes,“ un preezajohs, ka nu weenreis esam nahkuschi flaidribā.“ Semgaleetis.

(Nr. 3. wahrda-mihklas atmina: „Mus — fula.“)

Tautas dseefmas.

Matamas dseefmas.

Bahlin, tawa maltuwite
Zaurajeemi pamateem;
Kad gribeja smalki malt,
Behjinsch miltus putinaja.

Dseedeet, dfirmus, neruhzeet;
Neb' es muhscha malejin';
Bahlia, tawa lihgwina,
Ta buhs muhscha malejin'.

Wistinai ausas dewu,
Gailim ausu fehnalinas;
Kam gailitis agri zehla,
Rihsta mahli ritinaht.

Slehds, mahmina, maltuwiti
Ar judraba atflehdin';
Wakar tautas leelijahs
Nonemt weenu malejin'.

Es sawai mahsinai
Leepas-lohka milnu taifu,
Lai negrausa baltas rohlas,
Lai nedila gredsentin'.

Paschas dfirmas ismahzija
Remahzitu malejin':
Kad gribeja smalki malt,
Ber' fihkahn faujinahm.

P. R... n.

Atbildes.

Weefonim: Gahdasim, ka muhsu awise zits nepeenems Zuhju rakfneekawahrdu. Baldeews par laimes-wehlescham. Preefuhitjumu uftaupifim preefisch „Bafnizas un fohlas sinahm.“

—: Preefuhitjumu, ka ari laipno wehstuli fanehmahm. Apjohlicham ispidifim, ka tikai buhsim dabujuschi atbildes no ziteem zeen. lihds-strahneekem.

U. S. S. n: Baldeews par wehstuli! Labprahht fanemfim sinas no Zuhju pufes. Newaijag brihnitees, ka kristigeem rakfneem un laikrafneem pretineeki rohnahs; ta jau ir weemehr bijs un aridjan allasch buhs. Mizinataju usbrufschanas der nizeinateem par spehku. Itkatris dshws radijums, pat neprahhtigais, mana, no kurenes winam nahwe draude.

—g—: Rajas ruhmes deht newarejahm — ka gribejahm — Zuhju zeen. rakstu 4. mummura eelikt. Metanojatees! Preezajamees, ka Zuhju apgabals, to dasch mehdsja nosaukt par „Malemu“, tik teizamas sinas pasnees — zaur Zuhju spalwu.

*: Gaidibami gaidam us Zuhju teizamo „zela drufku“ beigumu, lai waretum wifu aprastu us reisi fuhtht druktawā.

—l: Zuhju wehleschana un wahrbi, kas nahf is ustizigas feds, ari atrohu weetu — tahda pat firdi. Preefuhitjums par „gada galu“ buhtu bijs jo labi iles-tajams gada gala; bet to deemscheht dabujahm tik kahdas deenas atpaka. Preefeschu „fihmes walodu“ kahdu reisi lasifeet. Preefisch sinajumeem is Zuhju apgabala un no Zuhju spalwas buhs allasch weeta „Lat. Awises.“

Relaifim: Preezajamees par Zuhju spreedumu, kas fihmejahs us muhsu lapas dseijahm. Ne wis ween muhsu sentfchi, bet ari tagabesja pa-aubje leezina, ka Latweefchi ir dseijneeku tantina. „Latweefchu Awises,“ lai ari preefataimas pee leelatajeem Latw. laikrafneem, tomehr wehl par masu, jo daschu janku dseijinu newar Awises ewehroht — tikai masas ruhmes deht. Zeram, ka waresim Zuhju rindinahm atwehleht weetu. Zil janki tas ir, fawu laizinu pawadicht tahda wihse! Wehlan Zums dauds fetmes un preefa!

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinafchanas.

Meichotnes pagasta-teefa, Bauftas aprinkf, usajzina zaur scho wisus, kureem kahdas praifichanas pee 15. Nowemberi f. g. nominuscha Meichotnes Bohlanu-mahju ih-pafschneka

Jehkab Weidela

atstahthas mantibas ir, tahs lihds 14. Februarim 1880. g., kuresch par weenigo isflehgghchanas-terminu nolikt, pee schihs pagasta-teefas usdoht, jo wehlatu neweenu wairs nellauhs, un wijeam tiks muhschiga flufuzeschana uslitta. Tapat ari teem teef peefohdinahts, kuri nominuscham to parahda palikufchi, fawus parahbus lihds minetai deenai fcheit peerahdicht un atihhdinaht, jo zitadi tee ka parahdu flehpejt ar dubultu matfu tiks strahpeti.

Meichotnes pagasta-teefa, 15. Dez. 1879. (Nr. 399.) Preefischschdetajs: J. Nagle. Strihw.: C. Stahl.

Pee Stampes pagasta, Tutuma aprinkf, peederiga atraitne Unnete Kruhstain ir fawu mahjas dehtu, Matihfa Kreuhberg un wina laulatahs seewas Lijetes dehtu, ar wahrdu

Jeannot Robertu Kreuhberg, few ihsta behrna weeta peenehmufi, un tohp zaur scho no Stampes pagasta-teefas wisi tee, kam buhtu kahdas likumigas eerunas pret scho adopziju, usajzinati, wiswehlatahs lihds 14. Februarim f. g. tohs fcheit peeneht, jo sebat neweens wairs netiks klauhs, bet adopteereeschana taps no teefas par flehgtu ifjazita.

Stampes teefas-nama, 9. Janw. 1880. (Nr. 6.) Preefischschdetajs: J. Baumann. Pag.-teef.-str.: J. Guthmann.

Kalna-muischas pagastam ir tuhlt ifurstemu-flauzitajs

wajadfigs. Kas to amatu gribetu usnemtees, lai peeteizahs 24. Janwari f. g. pee Kalna-muischas pag.-waldes (Hofzumberge Gem.-Verwaltung), Dohbeles aprinkf.

Kalna-muischas pagasta-nama, 5. Janwari 1880. (Nr. 10.) Pag.-wez.: A. Strautmann. (S. W.) Str.-weet.: J. Aweefis.

Bauftas frohna pagasta-teefa usajzina wisus tohs, kureem buhtu pret to kahda likumiga eeruna, ka tee pee scheffenes pagasta peederigi laulati laudis Jehlabs un Anna Seltin to pee Bauftas Latweefchu mahzitaja pagasta peederigu Wili, Jura dehtu, Schtuburu adoptere (behrna weeta peenem), lihds 7. Februarim f. g. fche peeteittees un fawas eerunas usdoht, jo wehlat nalahdas eerunas nellauhs, bet adopteereeschanu apstiprinahs.

Bauftas frohna teefas-nama, 10. Janwari 1880.

Kad pee Jelgawas pilsehta peederigs Jndrika un Lawises dehts,

Aleksanders Kohzer's,

20 gabus wezs, Dezembera mehnesi 1879. g. Lihwanes meestina ar nahwi aifgahjis, un to no fawas nominuschahs mahtes Lawises mantotu daku ar 34 rubl. 20 kop., lura tagad Kurfemes spahrstafes-fcheine Nr. 40613 schihs pagasta-teefas glabashana atrohahs, atstahjis, usajzina **Dfimt-Safes-muischas pagasta-teefa** (Jammjelgawas aprinkf) zaur scho wisus nomireja mantineekus, kam ta atstahta manta likumigi peetrifu, wiswehlatahs lihds 5. Februarim 1880. g., kuresch par weenigo isflehgghchanas-terminu nolikt, pee schihs pagasta-teefas peeteittees, jo wehlat neweens wairs netiks klauhs.

Safes pag. teef.-nama, 10. Jan. 1880. Teef. preefischschdetajs: J. Wezzum. Strihw. palihgs: J. Leijing. (Nr. 10. S. W.)

No trohna Balgahles pagasta-teefas teef wisi, kam kahdas tajinas pretrunas pret pee fchi pagasta peederigahs meitas

Gerdrutes Schoning'a

dehtu, wahrda Kristaps, dfin. 22. Februari 1871. g., adopteereeschanu no pee Balgahles peederigahs atraitnes Annas Lindermann buhtu, usajzinati, tahs lihds 9. Februarim f. g. fche peeneht, jeb sebatu flufuzesch.

Balgahles teefas-nama, Tojatds, 11. Janwari 1880. (Nr. 7.) Preefchd.: J. Lehnert. (S. W.) Pag.-str.: C. Blumberg.

Frohna Birchu-muischas pagasta-teefa, Jammjelgawas aprinkf, usajzina wisus un ittatu, kam kahdi eemefti pret to buhtu, ka Birchu-muischas Bullifchu-mahju fainneeks, Jahnis Wulans,

Bullifchu-mahjas

Chymanim Bujsdarneekam us muhschigeem laikeem zebeere, fawas eerunas wehlatahs lihds 15. Februarim 1880. g., kuresch ari par isflehgghchanas-terminu nolikt, pee schihs pagasta-teefas peeneht, jo wehlat neweens netiks wairs klauhs.

Birchu pagasta-teefa, 5. Janw. 1880. (Nr. 10.) Preefischschd.: J. Kalwifchly. (S. W.) Teef.-str.: A. Straufs.

Us Dohbeles aprinkf-teefas pawehli, no 18. p. m. Nr. 4583, tiks nominuscha Dhsolmuischas Pierras-trohdseneeta

Jahna Altabahra

atstahth mantiba, ka:

1 firs, wihreefchu drehbes, ka-leja-lectas, rati, brauzamahs-un daschadas zitas fainneezibas- un trohga-lectas,

Pierras-trohga 21. Janwari f. g. pusdeena, no Dhsolmuischas pagasta-teefas delegazijas uhtrupē wairafsholitajeem pahrdohita.

Dhsolmuischas pagasta-teefa, 29. Dezemberi 1879. (Nr. 165.) (S. W.)

Sludinafchana.

No trohna Leel-Sohbus pagasta-teefas teef wisi, kam kahdas praifichanas pee miruscha fchi pagasta lohzehta

Jehkaba Rulla

atstahthas mantibas buhtu, schihs diwu mehnefchu starpa, wiswehlatahs lihds 15. Merzam f. g. fcheit peeneht, jo pehz muhschiga flufuzeschana tiks uslitta. Tapat ari wisi teef usajzinati, kas mirejam to parahda, fawus parahbus lihds minetam terminam peemeldeht, jo zitadi likumigi tiks strahpeti.

Sohbus pagasta-nama, 12. Janw. 1880. (Nr. 26.) Preefchd.: C. Darteufch. (S. W.) Pag.-str.: C. Golowin.

Jrmlawas-pagasta teefa, Tutuma aprinkf, usajzina wisus tohs kam buhtu kahdas praifichanas pee apafsch kuratel stahwofche Kruhu **Pelue** mahjas gruntineeka Mikela Grlnberg, tahs lihds 26. Merzam f. g., kuresch nolikt par weenigo isflehgghchanas-terminu, pee schihs teefas peeneht un fur wajadfigs nodibinaht, jo wehlatu neweenu wairs nellauhs, bet muhschigu flufuzeschanu uslitta.

Grndfchu teefas-nama, 16. Janwari 1880. (Nr. 40.) (S. W.)

No Salbus frohna pagasta-teefas teef wisi tee usajzinati, kureem kahdas tajinas parahdu praifichanas buhtu no miruscha Leel-Beereres Semneezimu fainneeka,

Mikela Teter'a,

a likuscha mantibas, tapat ari tee, kuri nelafim to buhtu parahda palikufchi, fawas praifichanas un usdohschanas wiswehlatahs lihds 6. Merzam f. g. fche peeneht, kuresch schini leeta par weenigo isflehgghchanas-terminu nolikt, jo wehlat neweens wairs netiks klauhs, un ar parahdu-flehpejem tiks pehz likuma darihts.

Salbus teefas-nama, 14. Janw. 1880. (Nr. 23.) Preefischschd.: M. Pohle. (S. W.) Strihw.: Klape. 3

Frohna Birchu-muischas pagasta-walhiba, Jammjelgawas aprinkf, ihdohs us mafafshlichanu 11. Februari 1880. g. buhwes-darbu preefisch weenas schini pagasta nahlamā wafara buhwejamahs

fohlas-mahjas

no tegeteem.

Kas scho darbu ar faweem strahneekem un pagasta materialu grib usment, lai meldejahs nofazita termina ar fawahm atestarehm un ar 500 rub. faloga pee schihs pagasta-walbes.

fohlas-plahnis ir pee pagasta-walbes latru deenu redsams.

Birchu-muischas pagasta-walbe, 5. Janwari 1880. (Nr. 27.) Pag.-wez.: B. Sumsch. (S. W.) Strihw.: A. Straufs. 2

Krohna-Wirzawas pagasta teeša dara zaur šcho sinamu, ta 2. Februari f. g. ſcheijenes Wihitol mahjās uſ wairakſohlſcham tifs pahrdohſtas

gohwis, zuhkas, un wehl zitas ſaimneziſas leetas pret tuhbalin ſkaidru iſmaſu. Krohna-Wirzawā, 18. Janwari 1880. (N. 44.) Preeſchſchdetajs: D. Sierinjſch. (S. W.) Teeſchfr.: G. Wahren.

Behrs-Wirzawas pagasta-walde (Dohbeles apriak) dara ſinamu, ta 5. Februari 1880. g., pulſten 10ds preeſch puſdeenās, ſcheijenes Laidu-krohgā

200 mehri rudſu iſ magaiſhnes maſafās balās wairakſohlſchajem tifs pahrdohſti. (N. 3.) Pag.-wez.: J. Ohſoling. (S. W.) Stribw.: J. Fr. Gaale.

Peo Dohbeles Latweeſchu mahzitaja pagasta peederigis ſkriſtaps Neuland's, pats beſ behreem buhdanis, ir nobohmajis ſawas mahjās Annliſhes un winaſ laulatā drauga **Sandera Brüggera**

dehlinu, Johann Theodoru, behrina weeta peenem, adopteereht, tadehl teel wiſi tee, kureem pret ſcho adopteereſcham ſas preti runajams buhtu, no Behrſbekes pagasta teeſas zaur ſcho uſaiſinati, ſawas eerunas lihſ 9. Februari f. g. ſcheit uſdoht, jeb muhſidigi klūſu zeft.

Behrſbekes pag.-teeſā. 12. Janw. 1880. (N. 35.) Preeſchſchdet.: D. Sierinjſch. (S. W.) Teeſchfr.: G. Wahren.

Dauſkas krohna pagasta-teeſa uſaiſina wiſus tohs, kureem pret to lahda ſikumiſa eeruna buhtu, ta pee ſcheijenes pagasta peederigā atraitne, Greeta Sellen, tāpat ſchē peederigo Gebertu, Jura dehlu, Skalder adopteere (behrina weeta peenem), lihſ 7. Februari f. g. ſchē peeteitees un ſawas eerunas uſdoht, jo wehlat neweemu nellanſihs, bet adopteereſcham apſtiprinahs.

Dauſkas krohna teeſas-namā, 10. Janwari 1880. (N. 37.) Preeſchſchdet.: G. Schlefing. (S. W.) Stribw.: Grants.

Uſ angſtatas teeſas atwehlescham taps iſ Zeel-Behrſes pagasta-magaiſhnes **30. Janwari f. g.**

250 mehri rudſu maſafās balās wairakſohlſchana pahrdohſti pee Zeel-Behrſes pagasta-waldſchanas. Zeel-Behrſe, 18. Janwari 1880. (N. 16.) Pag.-wez.: J. Kuſchgeeth. (S. W.) Stribw.: G. Schwan.

Krohna Daigones (Deguhnen) pagasta-waldiba, Taſſu apriak, iſdohs uſ maſakſohlſcham 6. Februari 1880. g. buhweſdarbu preeſch weenas ſchini pagasta driſſumā buhwejamahs ſkohlās-ehlas no lohſteem uſ atneme fundamenti. ſas ſcho darbu ar ſaweem ſtrahdneekem un pagasta material grib uſnemt, lai melbejāhs noſajitā terminā ar ſawahm atſteateem pee ſchihſ pagasta-waldes. — Saloga ir ta zeturtā bala no maſakſohlſchama ſchē deponerejama. Randawā, 18. Janwari 1880. (N. 21.) (S. W.) Pag.-wez.: A. Sauermann.

Zeel-Abguldes muiſchā, 10 werſtes no Dohbeles, ir **willas=fahrſtawā** uſ wiſlabako eetaſita. Willa turpat teel nemta preti preeſch kaſchſchanas un labi iſſtrahdata.

Sawas aptahreines zeen. publikaſi daru ſinamu, ta eſmu jawās rents-ſudmalās **willas=fabrſchanas maſchini** eeritſejis, tur kaſchſch willu pehſ wehleschanaſ, waj **pawedeendōs** (lamoldōs) jeb **leſſchenehs**. Darbs tohp latru brihſi preti nemts un darba-deweja klahſtuhſchana paſtrahdahſ. Par mahziam jamafā 10 kap. judr.

Dehſelē, Embotes baſnizās draudſē, 8. Janwari 1880. **Sudmalis Julius Chlert.**

Alſchmu ſchagarus war lehti dabuht pirkt Jelgawās meſchā, pee Bumber meſchafarga. Tuwakas ſinas Wiſſakmuſchā, jeb pee Bumber meſchafarga.

Kurſemes ekonomifkās beedribās ſemlohpibas zentral-kantoris pahrdohd no lehgera

superſoffatus, apakſch politehnikas iſmekleſchanaſ-ſtanziſas kontroles; tablak arklus, ezeſchās, fehſchanaſ-maſchineſ un ta pr., **Richard Hornſby un dehla, Grantham'a lokomobileſ un damfa-tuhlejuſ.** **Gley un Fritſche,** Rihgā, leelajā Jehkaba-eelā.

Skad tas pee Uſſinu-muiſchās pagasta peederigis Mahrtin Schuhrmans Kreiſas-muiſchās pagasta Grihweeſchu ſaimneeku Gebert un Annas Schumann dehlu, Hans Jeannot, diſm. 14. Auguſtā 1871. g., par ſawu behrmu peenem (adopteere), teel no ſchſchibes pagasta-teeſas wiſi tee, kureem kaſchbas pretrunas buhtu, uſaiſinat, lihſ 8. Merzam f. g. ſcheit melbeetes, jo wehlat netifs neweens wairs klanſihts, un ſchē adopteereſchana no pag.-teeſas tifs apſtiprinata. Strahlu-m., 12. Janw. 1880. (N. 2.) (S. W.) Preeſchſchdet.: J. Prihwert.

Krohna-Wirzawas pagasta-teeſa dara zaur ſcho ſinamu, ta 6. Februari f. g. ſcheijenes Brahe-Brandt mahjās uſ wairakſohlſcham tifs pahrdohſti; **ſirgi, gohwiſ, aitas, zuhkas, rati, ragus, paugas, 1 ptaujamā maſchine** un wehl zitas daſchabas leetas, pulſten 10ds no rihta, pret tuhbalin ſkaidru iſmaſu.

Krohna-Wirzawā, 18. Janwari 1880. (N. 38.) Preeſchſchdet.: D. Sierinjſch. (S. W.) Teeſchfr.: G. Wahren.

75 rbl. fdr. pateizibas-algas!

Nakti ſtarp 3. un 4. Janwari Meſchamuiſchās mahzitaja muiſchā no ſtaka tifa iſſagti **diwi ſirgi**, prohti: 1 leels behrs ſirgs, 8 g. wezs, maſa balta ſtrihpite peere un labā palakſchahja apakſchā balta, un 1 maſa behra kehwe, 7 gad. weza, maſa balta ſwaigſuite peere, kreijāds ſahnōs balts ſleſis, un kreijā palakſchahja apakſchā balta. Kaſ palihſ ſchōhs ſirgus atdabuht, dabuhs ſohlito pateizibas-algu no 2 mahzitaja **Fr. Burſh.**

25 rubl. fudr. pateizibas-algas

iſmaſkās Miſupes Diſres Seglinu meſchafargſ Jehlāhs Seglinſch tam, kaſ winam doho ſkaidras leezibas par nakti no 4. uſ 5. Nowemberi 1879. g. ſagtu ſchſtimela ſirgu, 100 rubl. wehrets, ar aiſjuhgu, jamaſ bruhni mahletas, ar lubahm iſſiſtas lamanaſ, jamaſ angliſchu ſchires, ar ſtriku no ahdas apſchuhſtahm ſtrengem, ſtriku-grohſchus un apauſchi. Sirga ſihmes: 7 g. wezs, ihsas uſ kreijo puſi gulofchās krehta, ſpiza aſte.

Willas-kahrſtawā Kuldigā.

Zaur ſcho teel padewigi ſinams darihſ, ta piſ-ſudmalās, pee jamaſ ſilta, Kuldigā, ir eetaſita willas-kahrſtawā. Turpat teel willa latrā laita nemta preti preeſch kaſchſchanaſ, un tihri un labi iſſtrahdata.

Skoblotaſu, kaſ Jelawā iſmahzihts, uſ Jurgeem 1880. g. meſle **Meſchotnē.** Japeeteizahs pee mahzitaja un pee pagasta-wezafā.

Mahzeſlis no lautkeem war melbeetes Jelgawā, **S. Weinberg'a** weſnizā pee buſetes.

!Dohbele! No Dohbeles ſemlohp. beedribās uſaiſināhts eſmu ſchē pat tā lohpu-ahriſis uſ diſhwi nometees un latru deemu, no 25. Janw. f. g. eefahloht, Janſchewik'a tga, ſenat Baar'a weſnizā runajams. **Med. vet. Dr. Freiberg's.**

Andeles-weetas pahrzehſchana. Wiſeem ſaweem draugeem un fundehm zaur ſcho daru ſinamu, ta eſ ſawu **ſchpirtus-prezes andeles-weetu** no laufmana ſlein'a tga nama eſmu pahrzehlis uſ rahtſkunga **Schemana namu, baſnizās-eelā.** **Arthurs Melins** (gitr. **G. A. Georgj's**) Jelgawā.

Werbflu-gipſi, wiſlabako mehſloſchanaſ lihſielſi preeſch ahbolina un pahſtu-augeem, peedahwā **J. C. Zelms,** Rihgā, paleijas-eelā N. 9.

Labi kraſnu-pohdi ir arweemu dabunami **Zenas-muiſchās kraſnu-pohdu** zepli, 8 werſtes no Jelgawas.

Weens ſchenkis diſhwolkis un leela eebrauktawa, Jelgawā, pee Annas-wahrteem, Noſenberg'a namā, ir tuhliſt iſnohmajama. Mahtafas ſinas dabunamas turpat **Johu Mucker'a un beedra** kantoris, pee „Nihſſeneeta“.

Peo **Seemetu** ſaimneeta, Dauſkas apriak, pee **Šumprawu-muiſchās,** ir dabunami **lohti labi kaſki** par wiſlehtato tirgu.

Darwas-kaſpeles pret klepu un **Melna rutka ſaſte** taſla **Ceſala ſihrupſ** aiſ-ſmaſ-ſcham. **Ceſala konſektes** **Wajewſka ſohbu-ſahles** dabunamas pee **G. Šöpker'a,** Jelgawā.

Vini, paſulas un willa teel wehryta, ta ari ſpawas pluhſtas Jelgawās ſeew eefchu-zeetumā.

Wiſadi diſhwokli ir tuhliſt iſſhrejami **Šlienſelbta-eelā,** pee **Šchukajewa k.,** namā N. 236.

Janni kaudis, kaſ grib kreemti eemahzitees **muhrneekamatu** un lihſ ar to buhwo-plahnuſ ſihmeht, war no ſchē laita lihſ Merza beigahm f. g. melbeetes pee muhrneeka meſſera **Georg Grünberg'a,** Kuldigā, leelajā ſudmalu-eelā N. 3.

Jaunas meitenes kaſ Bahzu walodu proht un grib kre etni ſchuhſt eemahzitees, atrohſn laipnu uſnemſcham un ari kohrieli Jelgawā, paleijas-eelā N. 16, **Weſtermana tga** namā, pee **G. Weiner kundſes.**

Weens jauns zilweks ar labahm ſkohlās-mahziſahm war eefahſt par **mahzeſli** pee pagasta-teeſas-ſchrihwera **Seidenberg'a** Saum-Auſe (pr. Alt-Auſe).

Zaur ſcho daru ſinamu, ta tagad ar monim war dabuht runahſ:

Nihſtōs — no pulſten 7—10.
Pehzpuſdeenās — " " 4—5.
Maſas diſhwolkis atrohdaſ **ſchrihwereelā Nr. 1,** pretim **Behr'a** hotelim. Jelgawā, 19. Deſbr. 1879.

Dr. C. Jenſen, Jelgawā (gitr. ahriſis **Šturſtem-muiſchā.**)

Dakteris Voorten, ihpahdigs ahriſis preeſch **aufu-, deguna- un kaſla-wahjibahm,** Rihgā, teatera-bulwarā **Nr. 6.**

Weens jauns zilweks, ar labu ſkohlās-leezibu, meſle **ſkoblotaſa palihga-weetu.** Tuwakas ſinas dabunamas **Wefthorn'a tga** grahmatu-bohdē, Jelgawā.

15 rubl. fudr. pateizibas maſſa tam, kaſ peerahda taſh nakti no 17. uſ 18. Janw. ſch. g. **Peter Weiſs** un **Werpumuiſchās ſmehdē iſſagtas** leetas: **Ahmurus,** žangas, ſkruhwiſtikus u. w. z. **Muſſchmineto** pateizibas-algu dabuhs pee turenēs pagasta-teeſas.

Agles- un preedes-balkus, plankas, dehtus, lates un wiſwijadus buhwohlohtus par lehtu maſſu peedahwā **G. Jakobſohn's,** Jelgawā, upes-eelā N. 4, aſi bruhwera **Hermuth'a.**

Krohna-Wirzawas pagasta-bankas beedreem jaſanahſ uſ

general-ſapulzi 9. Februari, pulſten 12., Krohna-Wirzawas pagasta-namā. — **Deenas ſahrtiba:** 1) Beedru rutka zaurlihtſchana. 2) Weena direktora zehſchana. 3) Newidentu zehſchana, reſkinnu zaurlihtſchana un ſanemſchana. 4) Daſchās zitas darſchanas. Krohna-Wirzawā, 18. Janwari 1880. **Direkſija.**

Teateri iſrahdihs **Brambergu Rihgainōs 3. Februari f. g.;** ſahſtums pulſten 5ds wakarā. Pehz teatera:

Weeſigs wafars. Tuwakas ſinas programā. **Šfrihtotaji.**

Swehtbeem, 10. Februari iſrihlohs **Naudites Leijas-Punku** mahjās **Latweeſchu teateri un balli.** **Ceſahſtums** pulſten 1/2 5ds wakarā. Tuwakas ſinas zaur programem. **Šfrihtotaju komiteja.**

Dauſkas Latweeſchi ſwinehs **19. Februari 1880.** Dauſkas birgeru-beedribas ſahle ſawa dahrga **Semes-tehwa,** Augſtā Kunga un **Keiſara** 25-gada walbiſchanaſ-ſwehtſtus ar gohdamaliti, danſoſcham u. t. t. Gohdamalite ſahſtees p. 3 1/2 pehſ puſdeenās; — peedaliſchanaſ maſfahs 1 rubl. 30 kap. **Balle**

ſahſtees p. 7. wakarā; — peedaliſchanaſ maſſa: kungeem 1 rubli, lihſbeewefſtahm dahmahm 30 kap. f. — Pee gohdamaliteſ japeemelbahs lihſ 17. Februari ſch. g. **Šliaka** grahmatu-bohdē. **Šfrihtotaji.**

Wiſiſ grahmatu-bohdēs dabunama: **Behrmu mihliſſiſchi.** Ar ſeſcham lohti ſkaiſtahm pehrowu bildehm puſchſota. Maſſā 60 kap.

Basnizas un fkolhas sinas.

Weens Kungs, weena Kristiba, weena tiziba.

Rahditajs: Us jaunu, 1880. gadu 2c. Sinas. Baldibas Wehtnefs Nr. 212. no 5. Dezembra 1879. g. Atbilde uf G. Kermela fga 2c. Kristihis zilweks un Schihds. 14. Janvari fch. g. 2c. Mifiones lapa.

Us jaunu, 1880. gadu „Basnizas un fkolhas sinahm.“

Rohdolinsch: „Gij basniza, tad swanhs,
Gans ganamu tur ganhs!
Gij fkolha, behrnia, rihtos!
Tur tewi mahzih — glihtohs!“

„Basniza“ ir mahte — meita „fkolha“:

Skolha audse mahte lohzeffus.

Abahm mehrkis weenads — abas fohla

Beewest Deewa walstij mantneekus.

Palihds, Swehtais! abahm strahdaht

Tawa fwehta tihruma! —

Lai aug tauta bihjaschanā, — gahdaht,

Mahziht — glihtoh behrmus fkolhina.

Tiziba tad mahjohs kauschu kruhtis,

Behrni usaugš deewabihjiba,

Tad Deews allasch selta laikus fuhtihš,

Selta wahrpas lihgohs druwinā!*) G. F. S.

Sinas.

13. Dezemberi p. g. eefwehtija fcheijenes Wahzu elementar-fkolhas-namu. Lihds schim tapa elementar-fkolha turēta ehrgelneeka mahja, bet fkolhenu skaitlis lohti wairojahs un nebij wairs ehrgelneeka mahja ruhmes. Tomehr Dohbelneekem newareja usspeest taifst jaunu fkolhas-namu. Tapeh apnehmahs Wahzu draudses mahzitajs greestees pee draudses un salasht mihlestibas dahwanas. Schē ir i rahdijees, ka Deewa fwehtiba un zilweku mihlestiba ir stiprs pamats, uf ko war taifst namus.

Airsphele atwehleja buhweht fkolhas-namu uf basnizas grunti. Tuweji un tahsteji, augsti un semi, Wahzeefchi un Latweefchi fneedsa palihdsigu rohku, dohdami gan naudu, gan balkus un steegekus, ka ari strahdneekus. Ari daschas basnizas konzertes lihdsija pawairoht eenahschanas. 1878. gada tapa buhwe fahkta un ir nu gohds Deewam gatawa. Isdohi ir kahdi 1300 rubl. skaidra nauda, bet wehl dauds kas truhst, ko ari ar Deewu palihgu zeram eegahdaht. Skolhas-nams ir kahdas 8 afis garfch un 6 afis plats, no steegeleem muh-rehts un ar dakstinu juntu. No ahrenes gan naw nelahda flaista ehka, bet eefschpuse ir labi eerikteta. Ir leelas fkolhas-istabas preefch kahdeem 80 fkolheneem, un weena istaba preefch palihga-fkolhotaja.

Lai gan Dohbelē ir kahdas 5 waj 6 Wahzu fkolhas, kas tohp waditas no kreetnahm fkolhotajahm, un netahd no Dohbeles ir Schul'a fkolha, kur mahza to paschu, ko gimnastijas semakajās klafēs, bes tam wehl kreetna Dohbeles pagasta fkolha, kuras augstako klasi apmelle ari Wahzu behrni: tomehr basnizas fkolha bij pahrpildita ar 1 datu Wahzu un diwi datahm Latweefchu behrneem.

Deews lai fwehti fkolhu, fkolhotajus un fkolhenuš, ka ari tohs, kas jaunajam fkolhas-namam fneegufchi palihdsigu rohku.

13. Wez. Schwardeš. Preefch gada laika tikahm lohti apbehdinati zaur to, ka muhsu zeen. mahzitajs Graf'a fgs muhs atstahja, un uf Jelgamu nogahja. Graf'a mahzitajs dewinūs gadus ar uszihtibu un mihlestibu, ne-apnikdams un nepeekusdams muhs wadija ta Kunga zelōš. It ihpaschi wehl japeemin, ka zaur wina puhlinu un jautru paslubinaschanu tiklab Kurfischōš, ka ari Schwardeš tapa eewesta jauka tshetrbalsiga dseedaschana, kura deemschehl beidsamā laikā atkal pasuda; tāpat ari tapa zelti abās draudses stalti fkolhas-nami,

kuri arweenu wehl mums atgahdina zeen. Graf'a fga puhlinus un ruhpes. Zitadi winam newaram par wina ustizigu gahdaschanu at-malfahht, ka ween sawu firsniigu pateizibu issaziht un wehleht „dauds laimes jaunā dshwē, Jelgawas Annas-draudse.“

Behz Deewa prahta un gribeschanas pee mums atnahza zeen. mahzitajs Kupffer'a fgs is Restenes. Schis ir tikai ohtris gads, kamehr zeen. Kupffer'a mahzitajs pee mums par ganu, bet jau schini ihfā laikā ir eemantojis ar sawu laipnibu wisu firdis. Mihlestiba dsemdē mihlestibu. Saweem apafschneekem ir mihlfch kungs, nabadsinam gahd-neeks un padohma-dewejs. Saweem draudses behrneem ihstis tehws, kas behdās un preefōš pee mums niht ar fwehto Deewa wahrdu.

No firds wehlamees, ka Deews fcho muhsu mihlo dwehfeles ganu mums jo prohjam wehl ilgi usturetu spirgtu un wefelu, un fwehtitu wina darbu pee mums un ta Kunga walstibas!

J. Sch.....n.

Latweefchu meitenu-fkolha. Ka dširdam, tad Lehrpatas kuratora kungs ir apstiprinajis programu preefch Latweefchu trihsklafigas meitenu-fkolhas Rihgā. Skolha teel dibinata no Rihgas Latweefchu labdarischanas beedribas. Ar dauds puhlineem schi beedriba ir usbuh-wejufi Maskawas Ehr-Rihgā, awotu-eelā, jaunu diwtahschu namu, fastahdijufi fkolhas programu, un tagad, kur schis programs no wal-dibas apstiprinahts, zenschahs fkolhu jo drihsā laikā atwehrt. Bee-driba ir par fkolhotaju isredsejufi P. Silin'a fgu. Apafschejā klafē grib mahzibu eefahht schi Janwara mehnescha beigās. No sawas pu-fes nowehlam schai jaunai fkolhai kuplu weifschanohs un Deewa fwehtibu.

Skolhenu buhshana. Preefch krohna fkolheneem un progim-nastiju fkolheneem, kuru wezakee nedshwo fcho gimnastiju pilsehtās, tikfchoht eetaifiti lohpiigi dshwolkti, kuras pahraudshchoht weens inspektors un weens repetitors (mahzifchanahs pahrlaufitajs un usraugs.)

— Tautas-apgaismoschanas ministerija eewehrodama, ka gim-nastiju augstakahs klafes fkolhēni dauds reis paleek kuhtri un nokawē fkolhu. zeredami, ka tee sawas agrakahs uszihtibas deht dabuhs tā tā mahzifchanas kursa pabeigshanas sihmi — to eewehrodama wina is-laidusi zirkulari, pehz kura tahdi fkolhēni waj nu nemas pee ekfamena naw peclaischami, jeb ari teem wifōš mahzibas preefchmetōš jatura ekfamens, tāpat ka eksterni, prohti tahdi, kas no ahrenes peenahlfufchi ekfamēni notureht pee gimnastijas. (M. W.)

13. Rutrineem. Swehtku laizinu efam gohds Deewam pawa-dijufchi lohfschi un gohdigi. — Bet azis atpakal metohht uf pagahju-fcho wezo gadu, japeemin, ka no mums ir schlihtrees wihrs, ko wifst zeentijam un mihlejam. Muhsu mihlais kesteris un ehrgelneeks G. Kas-par'a fgs muhs atstahja uf jaunu dshwew weetu Pampalu draudse par fkolhotaju un ehrgelneeku aiseedams. Kaut ari Kaspar'a fgs pee mums nebija wifai ilgi, tad tomehr wina darbs un darboschanahs naw un nebuhs bes labeem augleem. Bet

Ir likums Deewa padohma,
Ka wajaga no mihloteem
Mums schkirtees, mums schkirtees.

Scheit pasaulē naw leetinas,
Kas firdis tā apbehdina,
Ka schkirtees, ka schkirtees!

Zaur sawu puhlinu pee mums buhdams G. Kaspar'a fgs, kam pascham jauka bals, teizami wadija dseedaschanas-kohtri, jauneklus un jaunekles uf tam mihli flubinadams. No Kaspar'a fga waram faziht, ka fchee wahrdini uf winau sihmedamees sihmejahs:

Kas buhtu es bes dseefmahm?
Tik bahrihts fweeschumā;
Tik firds bes mihlestibas,
Tik ogs bes gaischuma.

*) Beram, ka zeen. dsejneeks un zeen. lastaji nekawosees, kad schi jauna gada ap-fweizinaschana ir nosebojusees par weenu nummuru. Reb.

Rā wafara bes pukehm;
Rā dahrš bes rohšitehm;
Rā lohks bes safahm lapahm
Un putnu mehlitehm!

Bateifdamees mihtam Kaspar'a fgm par wina felmigeem publi-
neem muhsu widū, wehlam „laimes“ jaunā dšihwes weetā, Pampaku
draudšē!! — G. Kaspar'a fga weeta atnahza is Wirzawas Zehlab-
fon'a fgs par ehrgelneeku un kesteri. —

Waldibas Wehstnešs Nr. 212. no 5. Dezembera 1879. g.

Tautas-apgaismoschanas Ministera zirkulars, kas laišs mahzibas
aprinku kuratoreem 17. Nobemberi 1879. g. sem Nr. 12525.

**Rahdā wihsē elementar-tautas-flohlas apgahda-
jamas ar grahmatahm nu mahzišchanas-libdsekteem.**

Dibinajotees us teem jau spehla esofcheem likumu-nofazijumeem,
pee tautas-apgaismoschanas Ministerijas nodatas peederigās elementar-
tautasflohlas drihst leetaht tilai tahdas mahzišchanas-grahmatas, wa-
ditajus un mahzišchanas-libdsektus, kas eepreesh par labu atsihtas no
tautas-apgaismoschanas Ministerijas jeb no pareistizigo garigā refora,
pehz teem faraksteem jeb katalogeem, kas nodrukati schihs Ministerijas
schurnalā waj ihpafchōs eksemplarōs flohlahm peesuhiti. Tomehr
minetās flohlās atrohdašs daschreis grahmatas un broschiras, kas
schōs katalogōs un Ministerijas schurnalā naw eewestas un starp
schihm tahdas, kas sawa noseedšiga fatura deht ir aisleedsamas. To
eewehrojohht un lai eespehtu elementar-tautas-flohlas issargahht, ka ta-
nīs ne-ekstuhst grahmatas ar fahdigu faturu un it ihpafchi tahdas
grahmatas, kuru leetaschana schinis flohlās naw atwehleta. — tau-
tas-apgaismoschanas Ministerija, pehz notikuschas weenoschanahs ar
eekschleetu Ministeriju un ar Pascha Peisara Majestetes kanzelejas III.
nodatas pahrwaldneeku, ir atsinusi par waijadšigu, schini leetā, kā
preeshminetahm flohlahm grahmatas apgahdajamas, nofaziht schah-
dus preeshschrakstus: 1) grahmatas, waditaji un mahzišchanas-libdsekti,
kas apgahdati preeshsch tahm flohlahm, kas stahw apafsch tautas-apgais-
moschanas Ministerijas, no teem, kas schihs flohlas ustur, to starpā ari
tahs grahmatas, kas apgahdatas no semstwas-instituzijahm, tāpat
tahs grahmatas rc., kas no kahda zilwela preeshsch flohlahm teek dah-
watas, nedrihst flohlās zitadi eekstuhht, kā tilai zaur aprinku-flohlas-
padohmneeku jeb tautas-flohlu-inspektoru igahdaschānu, kā tas nu at-
gaditohs, waj grahmatas ir nodohmata preeshsch tahm flohlahm, kas
stahw apafsch padohmneeku jeb inspektoru ufraudšibas. 2) Tahm
personahm, kas flohlās ustur, jeb winu pilnwarneekem, tāpat flohlu
gohda-inspektoreem, inspektoreem, kuratoreem un kuratorenehm, kā
ari flohlu labdareem un daschadahm beedribahm, kas isplata lasi-
schānu, rakstischānu un derigās grahmatas rc., ir tahs grahmatas, wa-
ditaji un mahzišchanas-libdsekti, kas no wineem preeshsch flohlahm ap-
gahdati waj dahwati, ja-eesuhhta aprinku-flohlu-padohmei waj tahs wee-
tas tautu-flohlu-inspektoram, un japeeleek par eesuhtitahm grahmatahm
faraksts, kura ja-eeraksta pilnigi grahmatas wirraksts jeb titels, kā
ari japeeshimē, kas grahmatas dewis, ja deweis warbuht negribetu
palikt nesinams, — kas ari jau rakstā no nepasihstamā waj ari eesuh-
tito grahmatu farakstā ir japeeshimē. 3) Kad minetāi padohmei waj
inspektoreem nerastohs nekahdi schkehrsti, kas mineto grahmatu leeta-
schānu flohlās aisleeds, tad wineem tahs no fewis japeesuhhta peederi-
gai flohlai sem tahs flohlas flohlotaja adreses, ar weenu ihpafchu
zaur tautas-flohlas-inspektora waj zaur tautas-apgaismoschanas Mini-
sterijas lohzehta parakstu, flohlas-padohmē apleezinatu farakstu, kura ja-
eeraksta pilnigi wirraksts jeb titels no katras grahmatas kas teek aif-
suhhiti. 4) Kad starp eesuhtitahm grahmatahm atrohdašs tahdas,
kas naw likumigi nofazitā wihsē preeshsch tautas-flohlahm, par derigahm
atsihtas, kaut jo tahs ar zensures atwehleschānu jeb bes zensures at-
wehleschānas drukatas, tāpat ari kas taisni aisleegtas, tad flohlas-
padohmehm jeb tautas-flohlu-inspektoreem ir: pirmahs, t. i. tahs ar
zensures atwehleschānu drukatahs, bet preeshsch tautas-flohlahm par ne-
derigahm atsihtahs grahmatas, janosuhhta tahs weetas tautu-flohlu direk-
toreem waj gubernas flohlas-padohmehm, lai tahs leek preeshschā mah-
zibas aprinku-direktoreem, lai schee dara, kas waijadšigs, bet beidsa-
mahs, t. i. no zensures aisleegtahs grahmatas, — japeesuhhta tahs
weetas gubernatoreem, lai tee ruhpejahs, ka schahdas grahmatas ne-
nahk kauschu rohšās. 5) Elementar-flohlotajeem ir aisleegts, pee stin-
gras atbildibas, kas tam pretim daritu, lai tas ari buhtu kahds buh-

dams, grahmatas, waditajus un mahzibas-libdsektus pretim nemt jeb
flohlas atwehlehht, kas naw pehz teem 3. punktē mineteem preeshschrak-
steem tanis eewesti un 6) tais weetas, kur pehz preeshschraksteem par
elementar-tautas-flohlahm no 25. Maija 1874. g. aprinku flohlas-pa-
dohmes ne-atrohdašs, schis usdewums, kas zaur preeshschejeem nofazi-
jumeem uslikts schihm padohmehm jeb tautas-flohlu-inspektoreem Bal-
tijas gubernās, ja-ispilda gubernas-flohlu-direktoreem waj deenestā stah-
wofcheem aprinku-flohlu-inspektoreem waj tautas-flohlu-inspektoreem.
(G. 3.)

**Atbilde us G. Kermela kunga, Viudes draudšes
flohlotaja, rakstu Latw. Uw. peelikumā Nr. 51. p. g.**

Kā man rahdahs, G. Kermela kungs naw manu rakstu Latw.
Uw. peelikumā Nr. 45. „Par pagasta- un pilsehtas flohlahm“ daschā
weetā it pareisi fapratīs un tapehz tam pretojees no kahdas masak
eewehrojamas puses. — Mans wispahrigais noluhks nebija wis ap-
rakstihht kahdas aprohbeshchotas jeb ne-aprohbeshchotas, seemas- jeb gada-
flohlas, jeb kahdas ihpafchas kategorijas. Es gribeju ar sawu rakstu
tik daschu nekahrtibu peemineht, kas noteek no wezaku puses, tiklab
pret flohlotaju, kā ari pret paschu behrneem, un ka dauds wezaki pehz
Wahzu walodas un daschas neezigas lepnibas dšihdamees, met pee
malas wisu prahtigu behrnu flohlofchānu un audsinaschānu un padara
zaur to flohlotajam nepatishchānas un paschi few fahdi. — G. Ker-
mela kungs un es, mehs gan abi ne-efam strihda mihtotaji, bet tomehr
turu par derigu, us Kermela fga daschadeem peeshimejumeem schini leetā
doht kahdu isskaidroschānu. — G. Kermela kungs sakahs nesaprohts,
par kahdu flohlu es sawā rakstā runajohht, waj par likumigi aprohbesh-
schotu seemas-flohlu ar 3 seemahm, jeb no seemas- un gada-flohlas.
— Manā rakstā ir minehts schetrās weetas par seemas-flohlu. Doh-
maju, ka buhtu deewsgan! Bet kad tur weenā weetā stahw: „war-
buht paleek ari par wafaru flohlā,“ tad ar to wahrdinu „warbuht“ gri-
beju faziht tik dauds, ka wafaras-flohla naw tē pastahwiga. — Pee
mums pats flohlotajs newar ihsti finaht, waj winam buhs wafaras
flohleni jeb nē. — un kad neteek, kā gada-flohlotajs, lohnehts, tad
jau ari newar pee 3 jeb 4 behrneem, ja tee rastohs, par wafaru feh-
deht. — Gandrihs libds pat seemas-flohlas beigahm paschi wezaki
nesin, waj warehs laisi sawus behrnus par wafaru flohlā jeb nē. —
Un kad Wahzu walodu minam, — tad pee mums tik tahdi behrni
fcho walodu mahzahs, kas to pagehr un par to ihpafchi atlihdsina,
jo Wahzu waloda nau obligatoriska. Un tapehz lai flohlotajs ne-
eefahht kahdus behrnus agrak wahziski mahziht, kad nomana, ka behrns
war ari schini walodā, blaku Latw. un Kreewu walodai, zil ne zil
tapt us preeshschu? — Resinu, kā zitur, bet pee mums ir tā: Ja floh-
lotajs pastahwehs weenigi us likumigu nofazijumu, tad lai ari ir ar
meeru ar likumigo flohlotaja algu, kas, kā jau pasihstams, ir tik knapa,
ka newar ar to isikti. — Bes tam wezaki war sawus behrnus, kad
nebuhtu eespehjams flohlotaju peedabuht pee Wahzu walodas mahzi-
schānas, agrak, nekā likums to rahda, nowest us pilsehtu elementar-
flohlu. Waj wini tē pareisi daritu, tas ir atkal zita leeta. — Ta-
pehz mehs newaram wis gaidiht us trescho seemu, jeb us gada-flohlu,
kas war jeb newar buht, bet mums jarauga jau no pascha eefahkuma
ar tahdeem behrneem, kas apdahwinati ar labahm gara-dahwanahm
un kas gribetu wairak ko mahzitees, ar pilsehtu elementar-flohlahm
eet weenadōs, libdsigōs fohlōs mahzišchanas mehrā, kaut gan floh-
lotajam pee tahdeem ir deewsgan leeli puhlini. Bet ko lai darim?
Tahlak G. Kermela kungs saka, ka es griboht pagasta behrnu aisee-
schānu us elementar-flohlahm weizinahht. To ne buht ne-efmu gribe-
jis! Elementar-flohlas ne-efmu tani rakstā pawisam peeminejis, kā to
war ifkatriis tur lasiht; wehl masak kahdu wezinaschānu. — Lohdsu
G. Kermela kungu, ka islasitu mana agrakā rakstā galā tahs 3—4
beidsamahs rindinas; tur stahw: „Bet kas lepnibu dšihdami pagasta-
flohlas apsmahdē un sawus behrnus bes laika teescham wed us pil-
sehtu, tas padara leelu fahdi tik lab sawam makam, kā ari sawam
behrnam.“ Jau no scheem wahrdeem war pahreelinatees, ka ne-
efmu tahdu bes laika aigahjeju draugs jeb wezinatajs. Tur es gan
peeminu pilsehtu flohlas, bet ne wis elementar-flohlas, ari ne wis
preeshsch eefahzejeem, kas nebuhtu preeshsch tam derigi, bet tilai preeshsch
tahdeem, kas wairak seemas blaku Latw. un Kreewu walodai ari
Wahzu walodu mahzijuschees un warbuht ari par wafaru palikuschi

flohlâ. Kapehz tad newarehs tahdi pilfehtas kreisflohlâ cetift; man tas jau ir pee daudseem ideweess, bet sinams ne pee wiseem; to ari ne-esmu fazijis. Noschehloju, ka Kermel'a lga zeen. rakstâ rohnahs tas wahrdisch „wisi“, bet turpretim nebuhs deewsgan eewehroti tee wahrdi: „pastarpahm ari par wasaru paleef flohlâ.“ —

Beidsoht pateizohs G. Kermel'a fungam, ka winsch ir ruhpejees, ari sawas dohmas zaur minetu rakstu zelt preefschâ; jo til tad war jeb kahdu leetu gaischi pahrspreest, kad to apluhko no wisahm pufehm.)

—g.

Kristihts zilweks un Schihds.

Dshwoja ne wisai fen Wahzsemê Schihds, lo Deews ar schihds pafaules mantahm bij bagatigi apwehtijis. Daschas it teizamas semneeku mahjas bij tas par dsintu nopirzis un gandrihs gadu no gada apfahrtejo semneeku grutes weena pehz ohtras nahza wina rohkâs, ta ka wina lauki un tihrumi azihm redsoht wairojahs. Bet jo wairaf ir, jo wairaf grib. Ta bij ari Schihdam. Manta bij wina Deews, fihstums un flohpums tee walgi, ar kureem wina dwehfele bij faistita. Nabadsinsch par walti pee wina nama durwihm maifes kumosa luhdsahs; to labi issunijis aisdina tufschâ prohjam. Grafi pee grascha krahdam, winsch til us to ween dohmaja, ka atkal waretu kahdu semes-stuhriti pee saweem deewsgan prahweem laukeem dabuht klah. Zaur kildu un rahschanohs, ar wisadu blehdibu un stikeem winsch saweem apfahrtejeem kaimineem dshwi padarija jo ruhktu un gruhtu. Ja til kahds lohps newilohht us wina laukeem usgahja, bij tuhliit jamakfa leelu leela kihlu nauda. Kam knapâ gadâ truhkums usnahza, tam Schihds til pret drohschahm kihlahm un leelahm intrefehm palihdseja. Kur til wareja saweem kaimineem sleyeni skahdeht, tur to labprahht darija; bet winsch to sinaja til gudri idariht, ka winu pee teefas tamdeht newareja apfuhdseht. Un lo weens nespehja, tur nehma zitus besdeewigus zilweks palihgâ. Ta tad atrada reisahm dahrsos nopohstitus kohzinus, us laukeem nobradatas un nowasatas druwâs, ar wisadeem besdeewigeem wahrdeem un simejumeem apkehstas ehlas, ta ka wina pascha tautas brahli — tee ziti Schihdi — newareja scho blehdi ne azu galâ eeredseht.

Weens no Schihda wistuwakeem kaimineem bij apnizis ar scho besdeewigo zilweku wehl ilgaki kohpâ dshwoht. Wina ehlas bij deewsgan labi apkohptas, no wina laukeem tam bij branga pahrtifschana. Bet zilweks nedshwo no maifes ween. Laipnibas un mihlestibas, draudsigas un meerigas dshwees weeta bij scho kaiminu starpâ eenais un kildas. Schihds to nomanidams, kaimina dshwi jo wairaf apgruhtinaja, zeredams, ka winam schis treknais kumofs jo drihs par smeekla naudu nahks rohkâ, ka jau dascha mahju grunts bij tagad wina nagos. Kaiminsch isfludinaja awises par sawu mahju pahrdohschanu. Bet aplahrtejee kaimini jeb atkal tahdi, kas gribeja mahjas pirkt, ne aufis nepazehla un kas no tahlakas weetas us pirkschannu bij atnahkufchi, tiko no Schihda stikeem un nizeem fadsirdejuschi, no tahm dohmahm astahjahs. War gan dohmaht, kahds preeks bij muhsu Schihdelim, kad neweens pirzejs negadijahs. Winsch us tam stipri zereja, ka ari schihds mahjas dabuhs par puswalti pirkt. Bet paschâ beidsamâ laikâ gadijahs pirzejs no tahlenes. Gan leedseju netruhla, kas tam teiza, lai jel nepehrkohht, jo newareschoht it ne buht ar sawu kaiminu, to bagato Schihdu, kohpâ dshwoht; no wina pahrsstibahm un errestibahm apnikuscham, tam buhschoht pehz ihfa laika mahjas par smeekla naudu Schihdam japahrdohd. Bet pirzejs to nelilahs ne dsirdohht. Winsch atbildeja: „Par to man mas behdas; raudsichu, waj newareschu to Schihdu isnihzinahht.“ Tas ne buht Schihdam nepatika, ka zits wina kumofu panehma, un wehl to sinahht dabujis, ka jaunais eenahzejs griboht par winu wirstohku dabuht, fa-

nehma wisus wiltibas un besdeewibas spehkus kohpâ, lai ar wisu waru tam waretu gahstees wirsû. Schihds bij leelijeess: „Redsefim, kursch buhs stipraks, waj es, waj winsch.“

Ar jaukahm zeribahm jaunais kaiminsch sawas nopirktahs mahjas usnehma. Ko fen bij wehlejees — par gruntineeku palift, sawus lauzinus un lohpinus kohpt — to nu bij panahzis. Mundri winsch pee darba kehrahs, wisu pirka un apgahdaja, kas pee mahju buhschanas waijadfigs, lai nebuhtu nekur rohbs waj truhkums manams. Bet ari Schihds bij kahjâs un raudsija eenahzeja dshwi ka ween sinadams un waredams apgruhtinaht. Bet jaunais kaiminsch jo zeeti turejahs pee teem wahrdeem: „Netohpi uswahrehts no fauna, bet uswahri to faunu ar labumu.“ Kad Schihds lamaja un rahjahs, winsch zeeta kufsu; kad Schihds bij nikns un dusmigs, tad winsch it lehns un mihligs. Kad Schihds ar winu gribeja teefatees un wina swahrkus nemt, winsch tam ari to uswalku palaida. Ta tad wisas negantibas bultas, ko Schihds us sawu jauno kaiminu ischahwa, pee schi stipri apbrunotâ tijibas wihra atleza atpakaf, bes ka buhtu eespehjuschas winu eewainohht.

Kahdâ jaukâ wasaras deenâ Schihds pa sawu dahrsu staigadams eeraudsija eenahkufschohs kirschus; pehz teem bij winam leela kahre. Bet ka lai tohs dabu? jo tee bij paschâ galotnê. No semes tohs newareja aissneegt un trepes nebij pee rohkas. Schihds uslahpa kohlâ un pehz kirscheem sneegdamees nokrita til nelaimigi, ka kahju pahrlausa. Nu bij Schihdam pirmo reis sawâ muhschâ nelaimie. Slims wehl nekad nebij gulejis, tadeht tam jo gruhti nahzahs til dauds nedelas us gultu guleht, kamehr kahja bij til tahlu fadsijust, ka wareja ar krukî lehkt. Winam tas firdi ka ehstin ehda, ka newareja tahdâ darba laikâ wisu wirtschastli pats redseht un to wadiht, ka newareja braukt pa tirgeem pirkt un pahrdohht un ta wisadu pelnu dsiht. Turklahht bij Schihdam weenam pascham pahrlaeku garfch laikâ. Neweens nerahdija winam lihdszeetigu firdi; kas ween to dabuja sinahht, preezajahs, ka Schihds nu esohht weenreis eeflohdshits; buhschoht taf til ilgi meerigaka dshwe, kamehr schis slims guleschoht. Ari ziti Schihdi par to preezajahs, ka weenreis schim warmahkam tahda nelaimie notikufi. Bet muhsu sinamais kaiminsch dohmaja pawifam zitadi. Tas tiko to sinahht dabujis, steidsahs tuhliit Schihdu apraudsiht. Gefahkumâ tas Schihdam nepatika; winam tas bij nesaprohtams, kapehz jaunais, sweschais kaiminsch pee wina nahkohht; kahds nodohms winam pee tam esohht. Waj gan laikam us wina mirschannu gaidohht, lai wadretu dabuht wina grunti pirkt. Bet deenu no deenas Schihds skairafi noprata, ka kaiminsch kwehlainas ohgles us wina galwu krahjoht. Winsch raudsija, ka ween sinadams, Schihda gruhtumu atweeglinahht; katra deenu daschu stundu no sawa darba atraudams winsch pee Schihda pakawejahs, gan scho to stahstidams, gan apmeerinadams, gan daschu derigu vadohmu dohdams, gan ari palihdsibu pasneegdams. Tur nebij nekahdas pahrmeschanas par wina warmahkas darbeem, ne puschu plehsts wahrdisch no tam, ko Schihds winam bij schur un tur nepareisi darijis. Tani ilgâ slimibas laikâ Schihdam wisa pagahjust dshwe ka atwehrtâ grahamata preefsch wina gara azihm stahjahs; winsch atgahdajahs, kur schim un tam no saweem kaimineem bij nepareisi darijis. Deews to bij nehmis sawâ behdu flohlâ un ka uguni selts un sudrabs tohp schlihtstihst, ta ari tagad schini slimibas laikâ Schihda firdi fahka ta aukstâ un beesâ ledus kahrtâ nokust. Winsch lassija un lassija sawas talmuda grahamatas, bet schinis zaurâs atâs newareja meeru atraht. Kohja dsija un palika arweenu labaka, bet wina gars bij palizis jo nemeerigs un issamifis. Winsch isteiza sawu nemeeru un firds-fahpes muhsu sinamam kaiminam. Tas fazija, lai to meklejoht, kas esohht fazijis: „Nahzeet schurp pee manim wisi, kas juhs apbehdinati un gruhtsirdigi esat, es juhs gribu atweeglinahht.“ To esohht pats pee fewis peedshwojis. To warohht pehz pateefibas leezinahht, „ka ta pestifchana naw zaur zitu neweenu, jo aridsan zits wahrds apaksch debefs zilwekeem naw dohts, zaur ko mums buhs muhschigi dshwoht.“ Nahkoshâ reisâ pee Schihda atnahdamâs bij panehmis jauno testamenti lihds; to Schihdam pasneegdams fazija: „Meklejeet swehtos rakstos, jo tee leezibu dohd no manim.“ Schihds to lassija un lassija un jo wairaf winsch ar to darbojahs, jo wairaf nokrita afliba ka swihni no wina azihm. Tas apsegs bij nonemts. Preefsch wina azihm wezas deribas noslehpumi atwehrahs, tee swehti raksti winam palika jo deenas gaischali un skaidraki. Ko pats nesaprata, to kaiminsch zil sinadams un spehdams tam labprahht isstahstija. Tiko wefals palizis winsch steidsahs pee kristigas draudses mahzitaja,

*) Peesihmejumâ. Pateizamees zeen. fungeem ne wis ween par to, ka scho swarigo preefschmetu nehmschî sawâ pahrspreeschana, bet ari par to, ka sawas dohmas issajijuschi. Igalhtoti zilweki pretajahs, ja waijadfigs, pahrspreeschamait leetai, bet ne wis pahrspreedejam. — Abu tgu raksteem ir schis un tas pats kohdols: „Kohpheet un weebet pee leelakas plautschanas pagastu flohlas un nedohmajeet, ka pilfehtu flohlas juhs weenmehr laimodamas aplaimohs.“ Kad zeenijameem fungeem par weenu waj ohtru leetu katram sawas dohmas, tad tas gan nahks no tam, ka weens strahdâ tahlu Augschsemê, kura fahsihwe im flohlas buhschana ischektrahs no Lindes Wirgales, Kermel'a lga darba-aplohka. Scho pahrspreeschannu turehami par nobeigtu, wehlamees, ka daschi wezaki listu wehtrâ zeen. pahrspreedeju dohmas un padohmus. Red.

to luhgd mē, lai winam kristigās tizibas mahzibas isskaidrotu, jo to esoht fawā firdi skaidri nopratis, ka zaur neweenu zitu newarohht tapt swehts, kà ween zaur to tizibu eefsch to Kungu Jesu Kristu.

Mahzitajs to ari labpraht darija, un kad jau til tahlu wisē bij fagatawohts, ka to wareja kristiht, tad Schihds pee kaimina nogahjis fazija: „Atnahzu pee jums us leelu luhgchanu, ta jums wisadā wihse japeepilda, jo tad ween mans preeks buhs pilnigs. Rihdā mani kristihš. Luhgtu, ka tad juhs buhtu mans leelakais kuhma. Tagad redsu, ka jums ir taisniba, kad toreis mahjas pirkdami bijat fazijufchi: „Naudsifschu, waj newareschu to Schihdu uswahreht“; tagad esmu uswahrehts. Bet kaiminsch fazija: „Ne man, ne man, bet Deewam ween lai ir gohds un teifschana, kas juhsu firdi kà uhdens upi ir lohzijs.“ Nahlofchā deenā Schihdu kristija, un kaiminsch lihds ar ziteem eeluhgteen weeseem bij wina kristibas leezineeki. Schihds bij uswahrehts; winsch

dsihwoja eefsch Kristus un Kristus eefsch wina. Wina dsihwā tiziba parahdijahs augliga kristigōs darbōs; nabadfneem un truhkuma zee-tejeem palihdsedams winsch ar wiseem saweem kaimineem dsihwoja faderibā un meerā.]

14. Janwari sch. g. ir, kamehr es pats nebiju mahjā, pee manis 17 rubl. preeksch Jelgawas Latweeschu kurlmehmo skohlas eemafati. Kad nu laipnigeē deweji sawus wahrduš nam usdewufchi, tad es luhdsu to drihsumā dariht, lai par tahm dahwanahm waru pilnigi kwiteereht.

Jelgawā, 15. Janwari 1880.

G. Graß,

Jelg. Latw. wilf. draudses mahz.

M i s i o n e s l a p a.

Mat. 11. 5. **Akli reds, tislī eet, spitaligi tohp schkihsti, kurlī dsird, mironi zelahs augfcham un nabageem tas preezas wahrds tohp mahzits.**

Mihlee misiones draugi! Tas ir muhsu pestitaja gohds, ka winsch nabageem to preezas wahrdu leel fludinaht. Tahdi nabagi ir tee pagani, kas ahrā no ta Deewa pilfehda stahw us gatwahm un leezeteem; saweem mahzeleem, saweem kristiteem, winsch ir pawehlejis tahdeem nabageem to garigu aklibu un kurlibu atnemt ar Ewangeliuma gaischumu zaur misiones darbu, ko fauz par ahrigo misiones darbu, ta pehz ka winsch tohp strahdahts pee tahdeem, kas ahrā stahw; bet ari eefschā eefsch paschas kristigās draudses rohnahs tahdi nabagi, pee ku-reem tas preezas wahrds, kas draudsei tohp mahzihts, newar peetapt zaur meefigahm kaitehm un wainahm; tahdi nabagi ihpafchi ir meefigi akli un kurlī, kam, lai gan dsimufchi un staigadami starp kristigās draudses, tomehr japaleek ahrā, tapehz ka tee zaur meefigu truhkumu nelo newar saprast jeb fanemt no tahs Deewa schehlastibas eefsch Kristus. Tapehz Kristus mihlestiba kristitohs speesch ari pee tahdeem nabageem misiones darbu strahdaht, ko fauz par eefschkigo misiones darbu, tapehz ka winsch strahdahts tohp pee tahdeem, kas eefschā stahw un tomehr to newar nedf redseht nedf dsirddeht, kas kristiteem Jareds un jadsird. Pee eefschkigā misiones darba peekriht wiswairaf skohlas, kas eezeltas ihpafchi preeksch afleem un kurlleem, un kur ar leelu puhliu meklē to truhkumu, kas wineem rohnahs no aklibas, aispildiht ar dsirdschanu un aptaustifchanu, un turpretim to truhkumu, kas rohnahs no kurlibas, aispildiht ar redsefchanu. Kà kurlmehmeem mahza to, ko ar ausihm newar fadsirddeht, un ar walodu newar isteikt, noprast no luhpu-kustifchanas un ar luhpu-kustifchanas un pirkstu-sihmehm sawā starpā sinamu doht, tāpat ari mahza afleem to, ko ar azihm newar redseht, noprast no fkanas un pirkstu-taustifchanahm; afleem jamahzahs grahmatu lasiht ne ar azihm, bet ar pirksteem; preeksch afleem drukā tamdeht ihpafchās grahmatas, kur bohkstabi no lapas iszelahs, tā ka winas ar pirksteem war apkert. Tahda skohla preeksch afleem no kristigās mihlestibas dibinata ari Rihgā, kur 10 akli behrni tohp skohloti. No Rihgās Wahzu awisehm gribam ko lasitajeem pasneegt, ko aklo behrnu skohlas-draugs stahsta par seemas-swehtku swehto wakaru, kà to schai skohlā pawadija. Winsch stahsta tā: mehš redfgeē seemas-swehtka swehtā wakara preeku newaram sewim dohmās preekschā stahdiht bes eglites ar spohschahm swezitehm un azu-raibumeem, ko no pirmahm behrnu-deenahm esam eeradufchi redseht — par to preezatees; bet kahdi nabaga afleem behrneem preeki waretu rastees swehtā wakara bes eglites un winas spohschuma, to es newareju ihsteni saprast. Tapehz es ar mihlu prahtu peenehmū akli skohlas-direktorijas aizinafchanu, us swehtā wakara swehtifchanu aklo skohlu apmekleht. Ghdamā istabā galds stahweja apklahts ar wisadahm masakajahm un leelakajahm dahwanahm, ko kristiga mihlestiba bij fagahdajufi: drehbehm, zukura-gahrdumeem, naudas-gabalineem, masahm ragutinahm, grohscheem, stabulehm, sijolehm un zitahm behrnu-spehlehm. Kad ehrges atskaneja, tad tee behrni tapa eewesti, seemas-swehtku dseefmu dseedadami. Behz nobeigtahs dseefmas weens puisens ar stipru balfi noskaitija seemas-swehtku Ewangeliumu, beigdamš ar teem wahrdeem: „gohds Deewam augstibā, meers wirs semes un zilwekeem labs prahts.“ Tad wif alkaf dseedaja seemas-swehtku dseefmu us tschetrachm balfihm. Ar fagrahbtu firdi es maniju, ka schee behrni, kas bes azu-gaischuma nelo nemanija no swetschu spohschuma un gaisminas, jo dsili eenehma

firdi tohs wahrduš un tahs balfis. Behz tahm dseefmahm namahte ifkatru behrnu peeweda sawā weetinā, tam isteikdama, kahdas dahwanas no laipnigeem dewejeem dabujis. Un nu wareja redseht, kà tee behrni preezajahs, tahs dahwanas weenu pehz ohtras pazeldami un aptaustidami, gribedami ihsteni eewehroht, kahdas tahs leetas esoht. Kad tee behrni labu laizinu tā par sawahm dahwanahm bij preezajufchees, beidsa atkal kà eefschufchi, ar ehrgelu spehleschanu un dseedafchanu, es biju redsejis un sapratis, ka ari akli behrni seemas-swehtku swehto wakaru ar preekeem war pawadiht; es bij manijis, kà winu meefigā tumfiba garigu preeku gaischums bij atspihdejis: „Gohds Deewam augstibā un meers wirs semes un zilwekeem labs prahts.“ Bet mehš, mihlee, lai flawejam to Kungu, kas wehl muhsu deenās un muhsu widū par to gahdā, ka akli reds, tislī eet, spitaligi tohp schkihsti, kurlī dsird, mironi zelahs augfcham un nabageem tas preezas wahrds tohp mahzihts. Lai Deews swehti tohs Kristus draugus, kas rohlu peeleeē pee tahda mihlestibas darba!

Sagrabbstas us misiones druwahm.

No Konstantinopeles. Isgahjufchā gada galā awises sinoja par leelu waras-darbu, ko Turku waldifchana bija apnehmusees isdariht pret kristigo misiones darbu. Ta leeta tā bij zehlfusees. Anglee-schu misiones beedriba bija sawam misionaram Koelle, dsimtām Wahzeefcham, usdewufi apgahdaht Bihbeles pahrtulkoifchanu Turku walodā; un schis pee ta winam usdohtā darba nehma palihgā kristitu wihru no Turkeem, ar wahrdu Achmed Tewfik. Ta leeta tapa peenesta waldifchanai un Turku rakstu-mahzitaji un augstee preefteri uskupra to uguni, flubinadami, lai teefas dara pehz walstis-likumeem, kas tahdus, kas swefchas tizibas grahmatas gribetu pahrtulkoht Turku walodā jeb tur tikai peepalihdsieht, apdrauda ar nahwes-fohdibu. No tahdeem flubinatajeem flubinata waldiba pawisam no prahta islaida, ka Berlines meera-traktatē Turku waldiba bija preeksch wifahm Giro-pas walstihm apnehmusees, tizibas-brihwestibu Turku walsti doht, tā kà neweens Turku keisara pawalstneeks tizibas lohpschanas deht, lai buhtu kahda buhdama, netiktu aistikis. Konstantinopeles polizeja dabuja to pawehli, misionaram atnemt wifus rakstus, ko us druku fagatawojis, un Konstantinopeles teefas Achmedu Tewfik noteefaja us nahwi. Bet Anglee-schu kehminenēs wehstnefis, Layard'a lungs, tahdu meera-traktates pahrfahpschānu un nizinafchanu newareja panefi; winsch Turku keisaram audienzi luhdsis, tam isteiza, ka tuhliit sawas pafes panemfchoht un aibrakufchoht us mahjahm, ja keisars nepawehletu tahdu spreedumu isnihzinaht, un tohs atnemtus rakstus neliktu tam atdoht, kam peedereja. Wahzu waldiba ari gahja starpā, prasidama, lai Turku waldiba Wahzu walstis pawalstneekam to gohdu atdoht, ko ar netaisnibu laupijufi. Jauna gada awises nu sino, ka tas strihdinsch pee meeriga gala tizis un Turku waldiba sawu pahrfahpschānu peepafinufees un Berlines traktatu peepildijufi. Layard's no polizejas ministera dabujis grahmatu, kurā schis dohd pilnigas isskaidroschanas un sino, ka tee atnemtēe raksti misionaram atdohti, — Tewfika nahwes spreedums isnihzinahts, un winsch aifufhtihst us weenu no Turku peederigahm falahm ar kristiteem eefschwotajeem, kuru starpā winsch no sawu tauteefchu eenaida un dufmahm isglahbts un fargahts, sawu tizibu pilnigā brihwestibā war lohpt.